



**ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ**  
**ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**  
**ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ**

---

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ**

**« ΑΙΤΙΕΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ & ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ  
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ : Η ΑΠΟΨΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ  
ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ »**

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ/ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

ΓΕΩΡΓΑ ΕΙΡΗΝΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

ΔΙΑΚΟΜΙΧΑΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

ΠΡΕΒΕΖΑ 2015

**Εγκρίθηκε από την τριμελή εξεταστική επιτροπή**

Τόπος, Ημερομηνία

**ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ**

1. Ονοματεπώνυμο, Υπογραφή

2. Ονοματεπώνυμο, Υπογραφή

3. Ονοματεπώνυμο, Υπογραφή

Ο Προϊστάμενος του Τμήματος

## **ΕΚΦΡΑΣΗ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΩΝ**

Οφείλω να ευχαριστήσω θερμά και εγκάρδια όλους μου τους καθηγητές οι οποίοι μου μεταλαμπάδευσαν ένα σημαντικό κομμάτι των γνώσεων τους στον τομέα τις λογιστικής αλλά και που με βοήθησαν να διευρύνω γενικά τις γνώσεις μου μέσα από συζητήσεις την ώρα των μαθημάτων τα οποία είναι χρήσιμα πράγματα που θα με βοηθήσουν μελλοντικά στη ζωή μου .

επίσης πρέπει να ευχαριστήσω και την οικογένεια μου που με στηρίζει και με βοηθά όλα αυτά τα χρόνια και αγωνίζεται και αυτή στο πλευρό μου για την επίτευξη των στόχων που έχω ορίσει για τη ζωή μου.

# ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<b>ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΠΕΡΙΛΗΨΗ</b>	6
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ</b>	8
1.1 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ	8
1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΗ	8
1.3 Η ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ	9
1.4 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΦΟΡΟΣ	10
1.5 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗ	10
1.6 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ	12
1.7 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	14
1.7.1 ΑΙΤΙΕΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	14
1.7.2 ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	15
1.7.3 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	16
1.7.4 ΑΝΤΕΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	16
1.8 ΤΡΟΠΟΙ - ΛΟΓΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗΣ	17
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : Η ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ ΚΑΙ Η ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΨΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ</b>	21
2.1 ΑΙΤΙΕΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ	21
2.1.1 ΕΛΛΕΙΨΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ	21
2.1.1.1 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ	21
2.1.1.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΥΣΗ	22
2.1.1.3 ΜΟΡΦΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	23
2.1.1.4 ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ	24
2.1.2 ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	24
2.1.2.1 ΣΥΧΝΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ	24
2.1.2.2 ΠΑΡΑΘΥΡΑ ΣΕ ΝΟΜΟΥΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΜΕΣ ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ	25
2.1.2.3 ΑΓΝΟΙΑ ΙΣΧΥΟΝΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΓΚΥΚΛΙΩΝ	25
2.1.2.4 ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΕΙΑ	26
2.1.3 ΑΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	26
2.1.3.1 ΣΠΑΤΑΛΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ	26
2.1.3.2 ΔΩΡΟΔΟΚΙΑ - ΧΡΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ( ΜΙΖΑ)	27
2.1.3.3 ΚΑΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ	28
2.1.3.4 ΜΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ	28
2.1.4 ΑΤΙΜΩΡΙΣΙΑ	29
2.1.4.1 ΕΛΑΦΡΙΕΣ ΠΟΙΝΕΣ – ΜΕΙΩΣΗ ΠΟΙΝΗΣ	29
2.1.4.2 ΕΞΑΓΟΡΑ - ΧΡΗΜΑΤΙΣΜΟΣ (ΦΑΚΕΛΑΚΙ)	29
2.1.4.3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΜΝΗΣΤΙΑ	30
2.1.5 ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΗ	31
2.1.5.1 ΥΨΗΛΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΗΣ	31
2.1.5.2 ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΗΣ	32
2.5.3 ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΤΩΝ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΟΡΩΝ – ΠΕΡΑΙΩΣΗ	32
2.1.5.4 ΑΔΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	33
2.2 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ	33
2.2.1 ΘΕΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ	33
2.2.2 ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ	34

2.2.3 ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ	35
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΙΕΡΑΡΧΗΣΗΣ</b>	38
3. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΙΕΡΑΡΧΗΣΗΣ (ΑΗΡ)	38
3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ (ΑΗΡ)- ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ-ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ-ΑΞΙΟΛΟΓΙΣΗ- ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ – ΣΥΝΔΙΑΣΜΟΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΣΗΣ (ΑΗΡ)	38
3.2 ΠΛΕΟΝΕΚΤΙΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ (ΑΗΡ)	42
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 :ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ</b>	44
4.ΕΙΣΑΓΩΓΗ	44
4.1 ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	45
4.1.1 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	46
4.2 ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑΤΗΝ ΣΥΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ ΣΕ GLOBAL ΕΠΙΠΕΔΟ	47
4.2.1 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	47
4.3 ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	48
4.3.1 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	49
4.4 ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΕΙΨΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ GLOBAL ΕΠΙΠΕΔΟ	50
4.4.1 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΕΙΨΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ	50
4.5 ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΕ GLOBAL ΕΠΙΠΕΔΟ	51
4.5.1 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	51
4.6 ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΑΔΙΑΦΑΝΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΣΩΝ ΣΕ GLOBAL ΕΠΙΠΕΔΟ	52
4.6.1 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΑΔΙΑΦΑΝΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΣΩΝ	52
4.7 ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΑΤΙΜΩΡΗΣΙΑΣ Ι ΣΕ GLOBAL ΕΠΙΠΕΔΟ	53
4.7.1 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΤΙΜΩΡΗΣΙΑΣ	53
4.8 ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΗΣ ΣΕ GLOBAL ΕΠΙΠΕΔΟ	54
4.8.1 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΗΣ	54
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</b>	55
<b>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</b>	58

## ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πτυχιακή εργασία αποτελεί μια συγκεκριμένη υποχρέωση των σπουδαστών του ΤΕΙ εντάσσεται στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών διαδικασιών και συντάσσεται στην ανάπτυξη ενός θεωρητικού ή εφαρμοσμένου θέματος που σχετίζεται άμεσα με τα προβλήματα της καθημερινότητας μας .Κάθε πτυχιακή εργασία αποτελεί επίσης το επιστέγασμα στην πορεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας .Η συγγραφή αυτών των εργασιών έχει ως στόχο την εξοικείωση των σπουδαστών με την διαδικασία της επιστημονικής έρευνας .

Ο σκοπός της εργασίας αυτής ήταν η ανεύρεση και ανάλυση των αιτιών που ωθούν στην φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή των επιχειρήσεων . Είναι γενικά αποδεκτό ,ότι η φοροδιαφυγή και η φοροαποφυγή είναι ιδιαίτερα εκτεταμένη στη χώρα μας . Είναι επίσης γνωστό 'ότι μια μεγάλη ποικιλία εκτιμήσεων για το μέγεθος , τις μορφές και τα αίτια που την προκαλούν κυκλοφορούν και σχολιάζονται καθημερινά από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και έχουν φτάσει στο σημείο να αποτελούν κυρίαρχα θέματα της κριτικής της εκάστοτε φορολογικής πολιτικής . Παρόλα αυτά ελάχιστες έρευνες έχουν γίνει έως τώρα για τη μέτρηση του μεγέθους και αυτές που έχουν γίνει δεν φαίνεται να είναι πολύ αξιόπιστες . Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η μέτρηση και η διερεύνηση της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής είναι πολύ δύσκολη υπόθεση. Και όχι μόνο γιατί η φοροδιαφυγή και φοροαποφυγη είναι πολύπλοκο φαινόμενο που εξαρτάται από πολλούς παράγοντες ,οικονομικούς και μη οικονομικούς . Αυτό είναι προσπάθεια που προϋποθέτει σοβαρή και συστηματική ερευνητική δουλειά , που συνεπάγεται σημαντικό κόστος σε χρόνο και σε χρήμα, πολύχρονη εμπειρία και ευρύτητα γνώσεων. Επιπλέον , μια τέτοια προσπάθεια προσκρούει συνήθως στην έλλειψη αποφασιστικής θέλησης και εποικοδομητικής συνεργασίας για να ξεπεραστούν τα εμπόδια που εγείρουν ομάδες συμφερόντων και καθιερωμένοι τρόποι συμπεριφοράς , που ενδεχομένως θα θίγονται από τα αποτελέσματα της . Σε γενικές γραμμές μπορεί να ληφθεί ότι οι προσπάθειες που έχουν γίνει μέχρι σήμερα είναι επιλεκτικές και αναφέρονται μόνο σε ορισμένες πλευρές του προβλήματος .Ακόμη και στο διεθνές επίπεδο οπού αρκετές μελέτες έχουν δει το φως της δημοσιότητας οι προσπάθειες περιορίζονται αποκλειστικά στην μέτρηση της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής που συνδέεται με τη φορολογία του εισοδήματος και όχι στις αιτίες που προέρχεται το πρόβλημα της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής των επιχειρήσεων ιδιαίτερα στην χώρα μας οπού το φαινόμενο είναι ιδιαίτερα εκτεταμένο και συνδέεται με τους ταμειυτικούς στόχους και τη δομή ολοκλήρου του φορολογικού συστήματος , η μέτρηση της συνολικής φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής και η ανάλυση των συγκεκριμένων αιτιών που την προκαλούν ουσιαστικά παραμένουν αδιερεύνητα θέματα. Αν και σε μελέτες οπού επιχειρείται η μέτρηση της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής για ένα μεγάλο σχετικά αριθμό φόρων , η συνολική φοροδιαφυγή και φοροαποφυγη προσεγγίζεται σαν ένα απλό άθροισμα των επιμέρους εκτιμήσεων , ενώ η ανάλυση των αιτιών που την προκαλούν παραμένει σε μια διαισθητική περιγραφή γενικών και ευλόγων υποθέσεων , χωρίς καμία εμπειρική επιβεβαίωση ή και στατιστική επαλήθευση . Με την επίγνωση των παραπάνω δυσκολιών θα ήταν υπερβολή να ισχυριστούμε και

εκτός πραγματικότητας να επιχειρήσουμε μια πλήρη και συστηματική διερεύνηση του φαινομένου στα περιθώρια αυτής της εργασίας για την ανεύρεση των αιτίων της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής των επιχειρήσεων .

# ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

## 1.1 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ

Στις οικονομίες που λειτουργούν με βάση το μηχανισμό της αγοράς υπάρχει ανάγκη κρατικής παρέμβασης . Η παρέμβαση του κράτους ήταν φυσικά πολύ πιο σημαντική σε έκταση και σε σοβαρότητα στις οικονομίες που λειτουργούσαν κατά το παρελθόν με μορφή κατευθυνόμενης οικονομίας . Κάθε οικονομία για να μπορέσει να λειτουργήσει έχει ανάγκη από ένα γενικό νομικό πλαίσιο και από την εξασφάλιση συνθηκών εσωτερικής και εξωτερικής ασφάλειας την ευθύνη για αυτά την έχει το κράτος που παίρνει αποφάσεις για θέματα που αφορούν ολόκληρη την κοινωνία με γνώμονα το συλλογικό συμφέρον . Η υλοποίηση των αποφάσεων αυτών δεν γίνεται μέσω του μηχανισμού των τιμών ,που χρησιμοποιεί ο ιδιωτικός τομέας για την υλοποίηση των δικών του αποφάσεων ,αλλά με αλλά μέσα που έχει στη διάθεση του ο δημόσιος τομέας .

(ΠΗΓΗ: Αρχές Οικονομίας Α Λυκείου Εκδόσεις Διόφαντος)

Το κράτος παρεμβαίνει για να :

- ❖ Διορθώνει ορισμένες ατέλειες και αδυναμίες που εμποδίζουν το μηχανισμό τις αγοράς να λειτουργήσει αποτελεσματικά
- ❖ Περιορίζει τις μεγάλες ανισότητες στη διανομή του εισοδήματος μεταξύ των διαφόρων ομάδων , χρησιμοποιώντας μετρά όπως προοδευτική φορολογία εισοδήματος που επιβαρύνει κυρίως τα νοικοκυριά με ψηλά εισοδήματα , διάφορες παροχές σε χρήμα η σε είδος που ωφελούν κυρίως τα φτωχότερα νοικοκυριά κλπ για να αναπαραχθούν τα λεγόμενα δημόσια αγαθά καθώς και για να επηρεάσει την οικονομική δραστηριότητα .

Το κράτος παρεμβαίνει στην οικονομική ζωή είτε με νομοθετικές παρεμβάσεις που αφορούν τη λειτουργία των αγορών , είτε με την άσκηση των κατάλληλων πολιτικών (δημοσιονομική και νομισματική πολιτική ) .

## 1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΗ

Η φορολογία φαίνεται να ξεκίνησε από την αρχαιότητα ως υποχρέωση των ανθρώπων να καταβάλουν αντικείμενα η προϊόντα αξίας σε άρχοντες η κράτη . Συνήθως σε κάθε περιοχή υπήρχε ένας άρχοντας με στρατιωτική , πολιτική εξουσία η ήταν απλά ένας γαιοκτήμονας στον οποίο αποδίδονταν , οι εισφορές , και αυτός με τη σειρά του τις έστελνε στην ανώτατη κρατική αρχή στον ελλαδικό χώρο επί Βυζάντιου παρατηρήθηκε το φαινόμενο οι εισφορές να καταβάλλονται στην κοινότητα αντί σε κάποιο άρχοντα και αυτή με τη σειρά της να αποδίδεται στο κράτος .

Η φορολογία στην αρχαιότητα και στο Μεσαίωνα ίσως συνδέθηκε με την στρατιωτική κατάκτηση η πολιτική κτίση όπως υποδηλώνει η χαρακτηριστική φράση φόρος υποτελείας .

Σχεδόν ταυτόχρονα με τη φορολογία αναπτύχθηκε και το φαινόμενο της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής ώστε να δημιουργηθούν ειδικές οργανώσεις συλλογής φόρων για την εξασφάλιση της είσπραξης των φόρων και των ακριβή υπολογισμό του κάθε φόρου . Αυτές οι οργανώσεις ταυτόχρονα μπορούσαν να

επιδικάσουν ποινές σε φοροφυγάδες οι υποχρεωτικές εισφορές .Αρχικά ήταν ένα μέρος της σοδιάς, όπως συνέβαινε στην αρχαία Αίγυπτο και αργότερα αντικαταστάθηκαν με χρήματα μετά την εφεύρεση του. Ωστόσο , ο υπολογισμός τις υποχρεωτικής καταβολής εξακολουθούσε να γίνεται με βάση την έκταση των κτημάτων του φορολογουμένου μέχρι και μετά τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία σε πολλά κράτη.

Παράλληλα όμως με την φορολογία , γεννιέται και ένα άλλο φαινόμενο η φοροδιαφυγή και η φοροαποφυγή . Αυτό έχει σαν συνέπεια την δημιουργία ειδικών ομάδων συλλογής φόρων ,ώστε να εξασφαλιστεί η είσπραξη των φόρων και ο ακριβής υπολογισμός του κάθε φόρου , όπως επίσης και η επιβολή της προβλεπόμενης ποινής ,σε κάθε έναν που εντοπίζεται να φοροδιαφεύγει . Διαπιστώνουμε λοιπόν ότι το ύψος των φόρων , καθώς και η είσπραξη τους , απασχολούσε και συνεχίζει να απασχολεί σε μεγάλο βαθμό τους κυβερνώντες , ιδιαίτερα όποτε παρατηρείται οικονομική κρίση , όπως αυτή που βιώνουμε στις μέρες μας .

Σήμερα, η Ευρωπαϊκή Ένωση παρουσιάζει απώλεια οικονομικών πόρων λόγω της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής. Όπως υπολόγισε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή , λόγω των παραβάσεων των κανόνων απόδοσης της φορολογίας , της μη καταβολής του Φ.Π.Α. και της φορολογικής βελτιστοποίησης της Ε.Ε. το συνολικό Α.Ε.Π. μειώθηκε .

Οι ειδικοί διαπιστώνουν πως αν επιστραφούν όλοι οι απελθόντες από την φοροδιαφυγή και φοροδιαφυγή πόροι , είναι εφικτό να λυθούν όλα τα οικονομικά προβλήματα της Ελλάδας και των υπολοίπων χωρών μελών της Ε.Ε. που αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα .

(ΠΗΓΗ: Πολιτική οικονομία Θ. π. Λιανού Χρηστού Εκδόσεις Ο.Ε.Δ.Β. )

### 1.3 Η ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Η φορολογία είναι η επιβολή υποχρεωτικών φόρων από τους φορολογουμένους υπέρ του κράτους .Τα κρατικά έσοδα μέσω των υποχρεωτικών φόρων των φυσικών προσώπων ( πολιτών ) και νομικών προσώπων αποτελούν στη σύγχρονη οικονομία την σημαντικότερη πηγή δημοσίων εσόδων . Η εισοδηματική πολιτική ( το κόστος εκτέλεσης του κυβερνητικού έργου) στηρίζεται κυρίως στους πόρους που αποκομίζει το κράτος με τη φορολογική πολιτική που αποφασίζει να εφαρμόσει.

Ο σκοπός της φορολογίας είναι :

1. Η χρηματοδότηση των κρατικών δαπανών , κατά την δημοσιονομική πολιτική .
2. Η ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης .
3. Ανακατανομή του πλούτου που αφορά την κοινωνική οικονομία για άμβλυνση των ανισοτήτων .

Η φορολογία αποτελεί μια σημαντική δραστηριότητα των δημοσίων φορέων σε όλες τις χώρες του κόσμου και ιδιαίτερα στις περισσότερες αναπτυγμένες , αφού εξασφαλίζει συνήθως περισσότερο από το 90% των εσόδων τους. Για το λόγο αυτό αποτελεί ένα ιδιαίτερα σημαντικό αντικείμενο μελέτης , με το οποίο ασχολούνται τόσο η οικονομική , όσο και άλλες επιστήμες , όπως π.χ. η νομική επιστήμη , η πολιτική επιστήμη , η διοικητική επιστήμη κ.α.

(ΠΗΓΗ: Αρχές Οικονομίας Α Λυκείου Εκδόσεις Διόφαντος)

## 1.4 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΦΟΡΟΣ

Φόρος ονομάζεται η αναγκαστική εισφορά που καταβάλλεται από το φορολογούμενο, χωρίς ειδική αντιπαροχή και την εισπράττει το κράτος για να αντιμετωπίσει τις δημόσιες ανάγκες του.

Ο δημόσιος τομέας για να καλύψει τις δαπάνες που χρειάζεται για τις δραστηριότητες του, έχει ανάγκη από οικονομικούς πόρους και για να αποκτήσει αυτούς τους πόρους απαιτείται η μεταβίβαση μέρους των εισοδημάτων των ιδιωτών προς το δημόσιο τομέα μέσω της φορολογίας. Οι φόροι διακρίνονται σε:

- ❖ Έμμεσους, όπου θεωρούνται αυτοί που επιβάλλονται στην εγχώρια κατανάλωση αγαθών/υπηρεσιών και στις εισαγωγές
- ❖ Άμεσους όπου θεωρούνται αυτοί που επιβάλλονται στο εισόδημα (φυσικών/νομικών) και στην περιουσία (ακίνητη, κληρονομιών, δωρεών).

Η διάκριση αυτή έγινε στο παρελθόν με κριτήριο ότι οι άμεσοι φόροι δεν μετακυλίνουν σε αντίθεση με τους έμμεσους φόρους που μετακυλίνουν. Σήμερα όμως όλοι οι φόροι μετακυλίνουν στις τιμές κι αυτό θα πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη στην εκτίμηση των επιπτώσεων των φόρων. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η αύξηση των φορολογικών συντελεστών, ιδιαίτερα όταν αυτοί είναι αναλογικοί, πέραν ενός ορίου μπορεί να οδηγήσει σε μείωση των φορολογικών εσόδων. Πιο αναλυτικά, όταν η οικονομία βρίσκεται κάτω του επιπέδου πλήρους απασχόλησης τότε, όταν ο φόρος είναι αναλογικός και ο φορολογικός συντελεστής είναι πολύ υψηλός, μια μείωση του συντελεστή θα οδηγήσει σε αύξηση της ζήτησης/ απασχόλησης / εισοδήματος και των φορολογικών εσόδων. Αυτό θα συμβεί γιατί θα αυξηθεί το διαθέσιμο εισόδημα και θα αποδυναμωθεί το κίνητρο για φοροδιαφυγή και δραστηριότητες της παραοικονομίας. Το παραπάνω θα συμβεί εάν οι φορολογούμενοι θεωρούν αξιόπιστη την ασκούμενη οικονομική πολιτική σχετικά με τη μονιμότητα της μείωσης των φορολογικών συντελεστών. Εάν όχι, τότε η μείωση αυτή δεν θα έχει τα παραπάνω αποτελέσματα, γιατί οι φορολογούμενοι δεν θα αυξήσουν την κατανάλωση τους αλλά την αποταμίευση τους, επειδή προβλέπουν ότι στο εγγύς μέλλον προκειμένου να εξοφληθεί το δημόσιο χρέος, το οποίο δημιουργήθηκε όταν μειώθηκαν οι φορολογικοί συντελεστές, θα προβεί το κράτος σε αύξηση των φορολογικών συντελεστών. Οι αντιδράσεις αυτές των φορολογουμένων και του κράτους οδηγούν στο συμπέρασμα ότι βραχυχρόνια η δημοσιονομική πολιτική πιθανόν να έχει τα αναμενόμενα αποτελέσματα, αλλά μακροχρόνια είναι βέβαιο ότι είναι λιγότερο αποτελεσματική από ότι αναμένεται.

(INTEPNET, 2014: <http://www.euretirio.com/2010/06/foros.html#ixzz2ywDXbWZ8>)

## 1.5 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗ

Συγγενής με την έννοια της φοροδιαφυγής είναι και η έννοια της φοροαποφυγής. Όπως και η φοροδιαφυγή, η φοροαποφυγή είναι η πλήρης ή μερική αποφυγή του φόρου. Επόμενος, ως προς τις οικονομικές τους συνέπειες η φοροδιαφυγή και η φοροαποφυγή δεν διαφέρουν καθόλου μεταξύ τους. Διαφέρουν όμως σημαντικά από πολιτική και ηθική άποψη. Γιατί, ενώ στην περίπτωση της φοροδιαφυγής υπάρχει καταστρατήγηση τόσο του γράμματος, όσο και του πνεύματος του νομού. Με άλλα λόγια, στην περίπτωση της φοροαποφυγής οι φορολογούμενοι αποφεύγουν την καταβολή του φόρου με μέσα και διαδικασίες, οι οποίες δεν συνεπάγονται ποινές γι' αυτούς και δεν επιφέρουν νομικές συνέπειες. Για το λόγο αυτό ορισμένοι

προτιμούν αντί για τον ορό «φοροαποφυγή» τον ορό «νόμιμη φοροδιαφυγή» .(INTERNET, 2014: [www.euretirio.com/foroapofygi/](http://www.euretirio.com/foroapofygi/))

Αν και από όσα αναφέρθηκαν παραπάνω φαίνεται ότι η διάκριση μεταξύ φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής είναι σαφής , σε ορισμένες χώρες η διάκριση μεταξύ τους είναι στην πράξη δύσκολη , γιατί στις χώρες αυτές η καταστρατήγηση του πνεύματος του νομού ισοδυναμεί με καταστρατήγηση του γράμματος . Το πρόβλημα όμως που φαίνεται ότι δημιουργείται στην πράξη δεν είναι τόσο η διάκριση μεταξύ φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής , όσο η αποσαφήνιση του τι ακριβώς καλύπτεται κάτω από τον ορό «φοροαποφυγή» . Γιατί σύμφωνα με τον ορισμό που δόθηκε παραπάνω , κάτω από τον όρο «φοροαποφυγή» καλύπτεται ένα ευρύτατο φάσμα μέσων και ενεργειών , όπου στο ένα άκρο ο «φορολογικός σχεδιασμός» , όποιος είναι φυσιολογικός και καθ' όλα αποδεκτός , και στο άλλο η «σκληρή» φοροαποφυγή , η οποία είναι ανειλικρινής μεθόδευση ενεργειών με στόχο να δοθεί στις φορολογικές αρχές πλαστή εικόνα της πραγματικότητας και η οποία δεν μπορεί φυσικά να είναι αποδεκτή . Πρέπει κατά συνέπεια να γίνει διάκριση μεταξύ φοροαποφυγής και φορολογικού σχεδιασμού .

(ΠΗΓΗ: κέντρο προγραμματισμού και οικονομικών ερευνών , παραοικονομία και φοροδιαφυγή μετρήσεις και οικονομικές επιπτώσεις .σελίδα:24)

Μια διάκριση μεταξύ των δυο αυτών εννοιών είναι ότι φορολογικός σχεδιασμός είναι η μείωση της φορολογικής οφειλής με μέσα που η πολιτεία δεν έχει πρόθεση να καλύψει , ενώ φοροαποφυγή είναι η εκμετάλλευση περιοχών που ο νομοθέτης είχε πρόθεση να καλύψει αλλά για κάποιο άλλο λόγο δεν έπραξε . Ειδικότερα , με τον όρο «φορολογικός σχεδιασμός» νοούνται όλες αυτές οι ενέργειες μέσα στα πλαίσια της κανονικής λειτουργίας του φορολογικού συστήματος , όπως είναι η εκμετάλλευση των παρεχόμενων από την νομοθεσία φορολογικών ελαφρύνσεων , τα φορολογικά κίνητρα , η αποφυγή της κατανάλωσης προϊόντων που υπόκεινται σε φορολογία , η μείωση της προσφοράς εργασίας λόγω της ύπαρξης φόρων κ.λπ. Αν και από οικονομική άποψη οι ενέργειες αυτές απασχολούν και να ενδιαφέρουν τους ασκούντες την οικονομική πολιτική ,σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνονται σε αυτό που πρέπει να αποδοθεί με τον όρο φοροαποφυγή . Γιατί οι ενέργειες αυτές βρίσκονται έξω βρίσκονται έξω από αυτές που ήθελε να κάλυψη ο νομοθέτης . Αντίθετα , στην περίπτωση της φοροαποφυγής οι φορολογούμενοι συμπεριφέρονται έτσι ώστε να εμπίπτουν στις περιπτώσεις που ήθελε να καλύψει ο νομοθέτης , αλλά δεν το πετυχε λόγω των αδυναμιών στη διατύπωση της ύπαρξης νομοθετικών κενών κλπ. . Κατά συνέπεια , στην έννοια της φοροαποφυγής πρέπει να προληφθούν μόνο οι ενέργειες που αποσκοπούν στη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης σε επίπεδο χαμηλότερο από αυτό που έχει πρόθεση να επιβάλει ο νομοθέτης . Το κριτήριο διάκρισης όμως αυτό έχει το μειονέκτημα ότι δεν είναι πάντα εύκολο να διαπιστωθεί ποια ήταν πράγματι η πρόθεση του νομοθέτη .

Ένα άλλο κριτήριο διάκρισης των ενεργειών που πρέπει να προληφθούν στον όρο φοροαποφυγή είναι να υπάρχει από τον ενδιαφερόμενο πρόθεση για φοροδιαφυγή . Συγκεκριμένα , ένας άλλος ορισμός της φοροαποφυγής είναι ότι η φοροαποφυγή αποτελεί κάθε συναλλαγή ή ενεργεία που γίνεται αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο με σκοπό την αποφυγή του φόρου . Αλλά από πρακτικής πλευράς και ο ορισμός αυτός δεν είναι ιδιαίτερα χρήσιμος , γιατί στην πράξη οι περισσότερες οικονομικές ενέργειες προκύπτουν ως αποτέλεσμα ενός πλέγματος κινήτρων και είναι εξαιρετικά δύσκολο να φανεί αν το βασικό κίνητρο κάθε συναλλαγής ήταν η αποφυγή του φόρου . Έτσι , ενώ από θεωρητική άποψη ο ορισμός αυτό φαίνεται χρήσιμος , βασίζεται σε υποκειμενικές εκτιμήσεις , αφήνει μεγάλα περιθώρια

αμφισβητήσεων και κατά συνέπεια δεν μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμος στην πράξη . Αλλά και οι υπόλοιπες προσπάθειες ορισμού της φοροαποφυγής με μεγαλύτερη ακρίβεια παρουσιάζουν λίγο- πολύ παρόμοια μειονεκτήματα . Γιατί ,είτε επιχειρούν να είναι πλήρεις με αποτέλεσμα να είναι πολύ ευρείς ή αντίθετα επιδιώκουν να είναι ακριβείς με αποτέλεσμα να γίνονται πολύ στενοί.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι ο ακριβής ορισμός της φοροαποφυγής είναι δύσκολος και ότι το τι ακριβώς νοείται ότι καλύπτεται κάτω από τον όρο << φοροαποφυγή>> μπορεί να αλλάζει διαχρονικά και ποικίλλει από χώρα σε χώρα . Θα μπορούσε ωστόσο να δηξεί κανείς ότι , παρά τις δυσκολίες που υπάρχουν στον ακριβή ορισμό της έννοιας και του περιεχομένου της φοροαποφυγής , μια ενέργεια για να θεωρηθεί ως ενέργεια φοροαποφυγής θα πρέπει τυπικά να έχει τρία (3) χαρακτηριστικά :

(ΠΗΓΗ: κέντρο προγραμματισμού και οικονομικών ερευνών , παραοικονομία και φοροδιαφυγή μετρήσεις και οικονομικές επιπτώσεις .σελίδα:26)

- ❖ Πρώτον , σχεδόν πάντοτε υπάρχει ένα στοιχείο ανειλικρίνειας , εικονικότητας η πλαστικότητας . Δηλαδή κατά κανόνα οι σχετικές ενέργειες και διευθετήσεις δεν έχουν πρωταρχικό κίνητρο την επίτευξη κάποιου οικονομικού ή επιχειρηματικού στόχου , αλλά την αποφυγή φόρου .
- ❖ Δεύτερον , συχνά οι ενέργειες που έχουν στόχο τη φοροαποφυγή εκμεταλλεύονται τις αδυναμίες ( κενά , ασάφειες ,κακή διατύπωση κ.λπ. ) της φορολογικής νομοθεσίας ή εκμεταλλεύονται δυνατότητες που παρέχει η φορολογική νομοθεσία , οι ποιες δεν ήταν στην πρόθεση του νομοθέτη ( π.χ. η απαλλαγή στην Ελλάδα από τα τεκμήρια των επαγγελματιών σκαφών αναψυχής, κάτι που έχει ως αποτέλεσμα να δηλώνονται από τους ιδιοκτήτες τους ως επαγγελματικά και σκάφη που δεν έχουν στην πραγματικότητα αυτήν την ιδιότητα ).Τρίτο χαρακτηριστικό της φοροαποφυγής είναι η μυστικότητα που τη διακρίνει. Γιατί ,αυτοί που φοροαποφευγουν έχουν κάθε λόγο οι φορολογικές αρχές , αλλά και γενικά η κοινή γνώμη να μην γνωρίζουν ή να πληροφορηθούν όσο το δυνατό αργότερα τα νέα μέσα φοροαποφυγής , αφού η γνωστοποίηση των μέσων αυτών θα οδηγήσει αργά η γρήγορα στη λήψη σχετικών μέτρων .

Λόγο των χαρακτηριστικών της αυτών ο περιορισμός της φοροαποφυγής , όπως και ο περιορισμός της φοροδιαφυγής αποτελεί σε όλες σχεδόν τις χώρες βασική επιδίωξη της κυβερνητικής πολιτικής . Οι ομοιότητες που έχει όσον αφορά τις οικονομικές και άλλες επιπτώσεις της με τη φοροδιαφυγή κάνουν πολλούς επιστήμονες να μην διαφοροποιούν στις αναλύσεις τους τα δυο αυτά φαινόμενα , αλλά να εξετάζουν γενικά τη «φορολογική απάτη» ή να αναφέρονται και στα δυο φαινόμενα υπό τον ίδιο όρο.

## 1.6 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ

Ως φοροδιαφυγή ορίζεται κάθε παράνομη πράξη ή παράληψη των φορολογούμενων ,που έχει σκοπό τη μείωση της νομικής φορολογικής υποχρέωσης και την αποφυγή καταβολής του φόρου.

(INTEPNET,2014: [www.euretirio.com/2010/06/forodifugi.html#ixzz2ywDJlip5](http://www.euretirio.com/2010/06/forodifugi.html#ixzz2ywDJlip5)).

Ως τέτοιες παράνομες ενέργειες μπορούν να αναφερθούν η απόκρυψη από τις επιχειρήσεις των πωλήσεων τους , η απόκρυψη ή η υποεκτίμηση από τους

φορολογημένους των εισοδημάτων τους , η λαθραία εισαγωγή εμπορευμάτων , η μη δήλωση περιουσιακών στοιχείων , η κατοχή των οποίων υπόκειται σε φορολογία ή η δήλωση τους σε τιμή χαμηλότερη της κανονικής , κ.λπ. .Ωστόσο , αν και η φοροδιαφυγή ως έννοια είναι σε όλους γνωστή , ο ακριβής ορισμός της δεν είναι εύκολος . Γιατί ο μεγάλος αριθμός των φόρων , οι ιδιαιτερότητες τους όσον αφορά τις δυνατότητες που παρέχουν και τους τρόπους φοροδιαφυγής σε συνδυασμό με το γεγονός ότι δυνατότητες και οι τρόποι αυτοί παρέρχονται και εκδηλώνονται διαφορετικά σε κάθε επαγγελματική ομάδα και ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε φορολογούμενου καθιστούν εξαιρετικά δύσκολη τη διατύπωση ενός ενιαίου και γενικά αποδεκτού ορισμού . Μάλιστα όπως θα φάνει παρακάτω , τα προβλήματα αυτά θα γίνονται ακόμη μεγαλύτερα αν ληφθούν υπόψη οι δυσκολίες που υπάρχουν στην οριοθέτηση των εννοιών της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής .

Ένας ορισμός που θεωρείται ικανοποιητικός από αρκετούς μελετητές είναι ότι η φοροδιαφυγή αποτελεί :

(ΠΗΓΗ: κέντρο προγραμματισμού και οικονομικών ερευνών , παραοικονομία και φοροδιαφυγή μετρήσεις και οικονομικές επιπτώσεις .σελίδα: 16)

- ❖ Το τμήμα εκείνο του φόρου εισοδήματος , το οποίο αντιστοιχεί σε εισοδήματα που θα έπρεπε , με βάση την ισχύουσα νομοθεσία , να δηλώνεται οικειοθελώς από τους φορολογούμενους στις αρμόδιες φορολογικές αρχές , αλλά για οπουδήποτε λόγο δεν δηλώνεται , και
- ❖ Το τμήμα εκείνο των έμμεσων φόρων και λοιπών αμέσων φόρων , το οποίο με βάση την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία θα έπρεπε να εισπράττεται και να αποδίδεται εθελοντικά στο κράτος αλλά για οποιοδήποτε λόγο αυτό δε φτάνει ποτέ στο δημόσιο ταμείο .

Ορισμένοι , ωστόσο , συγγραφείς υποστηρίζουν ότι στον ορισμό της φοροδιαφυγής πρέπει επίσης να συμπεριληφθούν :

- ❖ Οι φόροι οι οποίοι δεν καταβλήθηκαν στο κράτος λόγω παροχής φορολογικών απαλλαγών και κινήτρων , χωρίς να επιτευχθεί το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα και
- ❖ Οι τόκοι ( ή η τιμαριθμική προσαρμογή) που αντιστοιχούν στο τμήμα εκείνο των φόρων που καταβάλλονται με καθυστέρηση και μετά τη λήξη του οικείου δημοσιονομικού έτους , συνήθως μετά από κάποια ρύθμιση.

Από τον παραπάνω ορισμό προκύπτει ότι για να μην υπάρχει φοροδιαφυγή θα πρέπει οι φορολογούμενοι να δηλώσουν τη φορολογητέα υλη εθελοντικά . Μάλιστα αν στον ορισμό προστεθεί και η χρονική διάσταση, θα πρέπει η δήλωση της φορολογητέας ύλης και η καταβολή του αντιστοίχου φόρου να γίνεται όχι μόνο εθελοντικά αλλά και εγκαίρως . Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι η υποχρέωση καταβολής φόρων που προκύπτει ως αποτέλεσμα φορολογικών ελέγχων, συμβιβασμών κ.λπ. θα πρέπει να θεωρηθεί φοροδιαφυγή. Επίσης , φοροδιαφυγή υπάρχει και όταν πραγματοποιείται η βεβαίωση των φόρων , αλλά τελικά δεν επιτυγχάνεται η είσπραξη τους . Σημειώνεται , τέλος ότι με την ευρύτερη του όρου έννοια φοροδιαφυγή πρέπει να συμπεριλήφθη και η φοροδιαφυγή ,δηλαδή η μη καταβολή εισφορών στους ασφαλιστικούς οργανισμούς. Η φοροδιαφυγή, συνεπώς, ταυτίζεται με την καταστρατήγηση των διατάξεων των ισχυόντων φορολογικών νόμων, όπως π.χ. παράλειψη υποβολής φορολογικής δήλωσης ή υποβολή ανακριβών δηλώσεων ή εικονικών φορολογικών παραστατικών. Η ύπαρξη της φοροδιαφυγής και της παραοικονομίας έχει τεράστιες αρνητικές κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις. Δημιουργεί άνιση κατανομή των φορολογικών βαρών και στερεί το δημόσιο από σημαντικούς πόρους, τους οποίους, προκείμενου να τους εξασφαλίσει, επιβάλλει νέες

φορολογικές επιβαρύνσεις σ' εκείνους που δεν μπορούν να αποφύγουν τη φορολόγηση. Έτσι, επιδεινώνονται οι πληθωριστικές διαδικασίες και οι μακροοικονομικές ανισοροπίες, ιδιαίτερα, σε περιόδους ύφεσης και εφαρμογής σταθεροποιητικών προγραμμάτων (συγκράτησης αύξησης των μισθών και εισοδημάτων). Το μεγάλο μέγεθος της φοροδιαφυγής, σε συνδυασμό με την αυξανόμενη παραοικονομία ,παίζει σημαντικό αρνητικό ρόλο στην αποτελεσματικότητα οποιοδήποτε στόχων οικονομικής πολιτικής. Είναι κοινή διαπίστωση ότι κάθε μορφής φορολογία προκαλεί αντιδράσεις των φορολογουμένων (ατόμων και επιχειρήσεων), με σκοπό τον περιορισμό της φορολογικής τους επιβάρυνσης. Η αντίδραση των φορολογουμένων εκδηλώνεται σήμερα με τέσσερις τρόπους:

(INTEPNET,2014: [www.euretirio.com/2010/06/forodifugi.html#ixzz2ywDJlip5](http://www.euretirio.com/2010/06/forodifugi.html#ixzz2ywDJlip5))

1. τη φοροδιαφυγή
2. τη φοροαποφυγή
3. τη μετακύλιση του φορολογικού βάρους και
4. το φορολογικό προγραμματισμό

## 1.7 ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Παραοικονομία θεωρείται το τμήμα εκείνο της οικονομικής δραστηριότητας το οποίο ασκείται λαθραία και παράνομα. Το τμήμα αυτό της οικονομικής δραστηριότητας ενώ θα έπρεπε να περιλαμβάνεται στο επίσημο εθνικό προϊόν αφού δημιουργεί προστιθέμενη αξία δεν είναι δυνατών να μετρηθεί και να καταγραφεί από τις επίσημες στατιστικές υπηρεσίες ,οπότε αποκαλύπτεται όταν οι καταναλωτικές δαπάνες εμφανίζονται υπερβολικά υψηλότερες από τα καταγεγραμμένα επίσημα συνολικά εισοδήματα .

Η παραοικονομία σε πολλές χώρες είναι το ποσοστό της συνολικής πραγματικής οικονομικής δραστηριότητας όπου η τελευταία αποτελείται από την επίσημη (μετρούμενη) την ανεπίσημη (άτυπη) και την παραοικονομία (νόμιμων και παρανομών πράξεων).

(INTERNET, 2014-2015: [www.euretirio.com/paraoikonomia/](http://www.euretirio.com/paraoikonomia/))

### 1.7.1 ΑΙΤΙΕΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ως κυριότερες αιτίες ύπαρξης αυτού του φαινομένου θεωρούνται :

- ❖ Ο βαθμός του κρατικού παρεμβατισμού ( περιορισμοί , αλλαγές νόμων , μέγεθος δημόσιου τομέα) .
- ❖ Η κρατική γραφειοκρατία .
- ❖ Η υψηλή φορολογική επιβάρυνση (φόροι, εισφορές κοινωνικής ασφάλισης).
- ❖ Η φοροδιαφυγή
- ❖ Η μη ορθολογική χρησιμοποίηση εκ μέρους του κράτους του προϊόντος των φορολογιών .
- ❖ Το υψηλό ποσοστό των ελεύθερων επαγγελματιών στην οικονομία σε σχέση με το ποσοστό εκείνων οι οποίοι προσφέρουν εξαρτημένη εργασία .
- ❖ Το επίπεδο ευσηνηδισίας κοινωνικοοικονομικών αξιών των ηγετών και των μελών μιας κοινωνίας .

- ❖ Η ύπαρξη βρώμικου χρήματος το οποίο μπορεί να προέρχεται από ναρκωτικά , πορνεία , εμπόριο όπλων , καταχρήσεις , δημοσίου χρήματος , κ.α.
- ❖ Η επιεικής τιμωρία των παραοικονομούντων.

Η ύπαρξη υψηλού ποσοστού παραοικονομίας καθιστά αναποτελεσματικές τις περισσότερες πολιτικές αφού τα μέτρα οικονομικής πολιτικής επηρεάζουν μόνο εκείνους που δεν παραοικονομούν .

Έτσι εξηγείται γιατί η πολιτική περιορισμού των εισοδημάτων και της ζήτησης οδηγεί σε μείωση του εισοδήματος και της ζήτησης μονών εκείνων που προσφέρουν εξαρτημένη εργασία (μισθωτοί). Δεν έχουν άδικο συνεπώς εκείνοι οι οποίοι υποστηρίζουν ότι υπέστησαν κυρίως οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι .

Η διατήρηση και λειτουργία επομένως της παράλληλης αυτής οικονομίας ( παραοικονομίας) εκτός από τις παραπάνω παρενέργειες συνεπάγεται αύξηση της εισφοροδιαφυγής στον τομέα των άμεσων φόρων , άδικη κατανομή των φορολογικών βαρών, στρεβλώσεις της καταναλωτικής συμπεριφοράς των πολιτών και των όρων ανταγωνισμού των επιχειρήσεων που δρουν νόμιμα και εκείνων που παρανομούν .

Η ύπαρξη της παραοικονομίας εκτός από τις αρνητικές αυτές επιδράσεις , είναι γενικά αποδεκτό ότι ενισχύει τα εισοδήματα , την απασχόληση και πιθανότατα την απόδοση των έμμεσων φόρων . Πολλές φορές οι έννοια της παραοικονομίας ταυτίζεται με εκείνη της φοροδιαφυγής και αυτή είναι λανθασμένη τοποθέτηση .

Η φοροδιαφυγή , μπορεί να συμβαίνει και στη νόμιμη οικονομία (άμεση και έμμεση φορολογία) αλλά είναι όμως βέβαιο ότι συμβαίνει πάντοτε στην παραοικονομία ιδίως εκείνη των φόρων εισοδήματος και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης . Η έννοια συνεπώς της φοροδιαφυγής είναι ευρύτερη της παραοικονομίας και οποιαδήποτε ενισχύει την τελευταία. Η φοροδιαφυγή συνδέεται με την «αδήλωτη οικονομία» ενώ η παραοικονομία με τη «μη καταγεγραμμένη οικονομία» .

(INTERNET, 2014-2015: [www.euretirio.com/paraoikonomia/](http://www.euretirio.com/paraoikonomia/))

## 1.7.2 ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Είναι γνωστό ότι κάθε χώρα παράγει ένα επίπεδο προϊόντος το οποίο προσδιορίζεται από τις παραγωγικές της δυνατότητες και κάτω από ιδεατές προϋποθέσεις έπεται ότι παρατηρείται και καταγράφεται το τελικό προϊόν από τις εθνολογικές υπηρεσίες .

Συνήθως όμως αυτό δεν συμβαίνει στην πράξη γιατί οι ορθολογιστικές υπηρεσίες , δεν είναι αλάνθαστες και δεν έχουν απεριόριστες δυνατότητες .Επιπλέον , τα άτομα (εισοδηματίες / καταναλωτές) προσπαθούν για δικούς τους λόγους (φορολογικούς/νομικούς), να αποκρύψουν προσωπικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται στα εισοδήματα η στην κατανάλωση τους. Αυτό έχει ως συνέπεια την αδυναμία καταγραφής συνολικού προϊόντος της οικονομίας . Η παραοικονομία, συνεπώς αναφέρεται κυρίως :στις αμοιβές από ιδιαίτερα μαθήματα, στα αδήλωτα εισοδήματα από διάφορες νόμιμες επιχειρηματικές δραστηριότητες , στις αμοιβές σε είδος, στις αμοιβές από μη κύρια απασχόληση / αυτοαποσχοληση / λαθροεργασία και στα εισοδήματα από παράνομες δραστηριότητες . Είναι φανερό ότι εθνολογιστικές υπηρεσίες αντικειμενικά αδύνατον να καταγραφούν άμεσα αυτές της δραστηριότητες και το παραγόμενο από αυτές προϊόν . Βασικές πηγές προσέγγισης των μεγεθών της παραοικονομίας είναι τα εθνολογιστικά στοιχεία και οι δειγματοληπτικές έρευνες προϋπολογισμών . Η λογική αυτή βασίζεται στη κλαδική

λειτουργία του εισοδηματικού κυκλώματος της οικονομίας, σύμφωνα με το οποίο οι δαπάνες των νοικοκυριών ταυτίζονται με το ακαθάριστο εισόδημα των επιχειρήσεων και του κράτους . Η μη ταύτιση συνεπώς του ύψους της κατανάλωσης των νοικοκυριών (ιδιωτικής κατανάλωσης) με εκείνη των εθνικών λογαριασμών , οδηγεί στον προσδιορισμό του όγκου της παραοικονομίας και στη διαπίστωση ότι το εθνικό προϊόν είναι υποεκτιμημένο .

(INTERNET, 2014-2015: [www.euretirio.com/paraoikonomia/](http://www.euretirio.com/paraoikonomia/))

### 1.7.3 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Το υψηλό ποσοστό παραοικονομίας ότι το μεγάλο μέρος της οικονομικής δραστηριότητας δεν καταγράφεται από τις επίσημες στατιστικές , με συνέπεια το εθνικό προϊόν που εμφανίζουν οι εθνικοί λογαριασμοί να είναι σοβαρά υποεκτιμημένο.

Αυτό συνεπάγεται λανθασμένο και αναποτελεσματικό προγραμματισμό στόχων οικονομικής πολιτικής , γιατί η παραοικονομία μπορεί να εξουδετερώσει μέτρα πολιτικής που βασίζονται μόνο την επίσημη οικονομία . Επιπλέον, η λειτουργία των παραοικονομούντων εκτός του ισχύοντος πλαισίου της αγοράς και των νόμων που συνεπάγεται αθέμιτο ανταγωνισμό και υπερκέρδη . Η υποεκτίμηση επίσης του ΑΕΠ , οδηγεί σε υποβάθμιση του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας και σε λανθασμένα συμπεράσματα , τα οποία θα καθορίσουν την ασκούμενη οικονομική πολιτική . Η ύπαρξη υψηλού ποσοστού παραοικονομίας συνοδεύεται με σημαντική φοροδιαφυγή , η οποία συνεπάγεται μειωμένα φορολογικά έσοδα και μεγαλύτερο δημοσιονομικό έλλειμμα .

(INTERNET, 2014-2015: [www.euretirio.com/paraoikonomia/](http://www.euretirio.com/paraoikonomia/))

### 1.7.4 ΑΝΤΕΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Η αντιμετώπιση την παραοικονομίας επιβάλλει την ορθολογική λειτουργία της δημόσιας διοίκησης και την παραδειγματική συμπεριφορά των διοικούντων . Παράλληλα απαιτείται απλοποίηση και εκλογίκευση των νομοθετικών πλαισίων με την αποφυγή της συχνής αλλαγής των νομοθετικών διατάξεων για το ίδιο αντικείμενο . Είναι απαραίτητο, συνεπώς ο νομοθέτης να καθορίσει επακριβώς τις παράνομες δραστηριότητες (εμπόριο ναρκωτικών , όπλων , μαστροπεία κλπ ) και ποτέ νόμιμες πράξεις καθίστανται παράνομες (όταν δεν δίνεται απόδειξη είσπραξης κάποιου πόσου ) και τις αντίστοιχες αυστηρές ποινές και κυρώσεις . Είναι σκόπιμο επίσης να αποφεύγονται τα οικονομικά προγράμματα που βασίζονται σε μείωση των πραγματικών μισθών και των ημερομισθίων γιατί ωθούν τους εργαζομένους και τους ανέργους στην παραοικονομία για να αποκτήσουν τα εισοδήματα εκείνα που τους εξασφαλίζουν ένα ανεκτό επίπεδο επιβίωσης .

(INTERNET, 2014-2015: [www.euretirio.com/paraoikonomia/](http://www.euretirio.com/paraoikonomia/))

## 1.8 ΤΡΟΠΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΗΣ

Στην σημερινή κοινωνία και με την οικονομική κατάσταση την οποία επικρατή στη χώρα μας ένα σημαντικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, και κατά συνέπεια οι επιχειρηματίες είναι η έντονη φορολόγηση είτε σαν επιχείρηση είτε σαν φυσικό πρόσωπο αυτό έχει ως αποτέλεσμα να τους ωθήσει στην φοροδιαφυγή και την φοροαποφυγή. Οι επιχειρηματίες – επιχειρήσεις έχουν να αντιμετωπίσουν δυο ειδών φόρους που χωρίζονται σε δυο κατηγορίες στην πρώτη βρίσκονται οι άμεσοι φόροι και στην δεύτερη οι έμμεσοι φόροι που πρέπει να φέρουν εις πέραν και με τον ρόλο τους ως επιχείρησης αλλά και ως φυσικό πρόσωπο.

### Άμεσοι φόροι φορολόγησης των επιχειρηματιών

Οι άμεσοι φόροι περιλαμβάνουν μια μεγάλη ποικιλία φόρων και ειδικών επιβαρύνσεων που επιβάλλονται με διάφορους τρόπους στο εισόδημα και στην περιουσία των ιδιωτών και των επιχειρήσεων. Σημαντικότερος από πλευράς εσόδων είναι ο φόρος που επιβάλλεται στο εισόδημα των φυσικών προσώπων (ΦΕΦΠ), σύμφωνα με των οποίων φορολογούνται τα κέρδη τους. Ο ακόλουθος πίνακας είναι αυτός που μας δείχνει της κατηγορίες άμεσων φόρων: (ΠΗΓΗ : Τάτσος Ν.,(2001): «Παραοικονομία και φοροδιαφυγή στην Ελλάδα», εκδόσεις Παπαζήσης)

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ 1 : ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΦΟΡΩΝ</b>				
<b>1.ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ</b>	ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	ΤΟΚΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	ΛΟΙΠΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ
<b>2.ΦΟΡΟΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ</b>	ΚΛΗΡΩΝΟΜΙΩΝ , ΔΩΡΕΩΝ	ΛΟΙΠΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ	-----	-----
<b>3.ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΩΝ</b>	ΤΕΛΗ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ	ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	ΛΟΙΠΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ	-----
<b>4.ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΕΤΩΝ</b>	Φ.Ε.Φ.Π.	Φ.Ε.Ν.Π.	ΛΟΙΠΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ	-----
<b>5.ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΠΟΙΝΕΣ</b>	-----	-----	-----	-----
<b>6.ΛΟΙΠΟΙ ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ</b>	-----	-----	-----	-----

ΠΗΓΗ: ΙΔΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΟ INTERNET : [www.euretirio.com](http://www.euretirio.com)

Με την παρουσίαση του προηγούμενου πίνακα και με όσα βιώνουμε στην καθημερινότητα μας μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι η φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή είναι ιδιαίτερα μεγάλη. Το κυριότερο πρόβλημα προέρχεται στο μεγάλο πλήθος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων όπου ο έλεγχος από τις φορολογικές αρχές είναι πολύ δύσκολος, στην πολυπλοκότητα των σχετικών διατάξεων για των προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος, στη διοικητική ανεπάρκεια και την ατελή οργάνωση των υπηρεσιών του υπουργείου οικονομικών και σε θεσμικούς περιορισμούς, όπως η έλλειψη κτηματολογίου, το τραπεζικό

απόρρητο κτλ . , που δυσχεραίνουν σημαντικά τον αποτελεσματικό έλεγχο των φορολογικών δηλώσεων .

Παρόλα αυτά η φοροδιαφυγή και η φοροαποφυγή παρατηρείται σε όλες τις κατηγορίες εισοδημάτων , η έκταση ποικίλει ανάλογα με την πηγή προέλευσης των εισοδημάτων . Για παράδειγμα η φοροδιαφυγή και η φοροαποφυγή που προέρχεται από μισθωτές υπηρεσίες σε σχέση με τη φοροδιαφυγή και την φοροαποφυγή που προέρχεται από εμπορικές – βιοτεχνικές ή βιομηχανικές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις . Το φαινόμενο αυτό όμως δεν επικρατεί μόνο στη χώρα μας αλλά και σε πολλές άλλες .

Ένα σημαντικό ακόμα κριτήριο που ωθεί τους επιχειρηματίες στη φοροαποφυγή και στη φοροδιαφυγή είναι η εντελώς διαφορετική μορφή φορολόγησης ανάμεσα στο Φ.Ε.Φ.Π. σε σχέση με το Φ.Ε.Ν.Π. που αφορά κυρίως τις Α.Ε., τις Ε.Π.Ε., τους ομίλους κ.α. που μπορούν να έχουν καλύτερη οργάνωση σε σχέση με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και με τον τρόπο αυτό έχουν τη δυνατότητα να καταφεύγουν σε άλλες μεθόδους όπως υπερτιμολογήσεις , υποτιμολογήσεις , υπερτιμολογήσεις εισροών , υποτιμήσεις απογράφης , η ανάθεση παραγωγής με φασόν κ.α..

Ακόμα η φοροδιαφυγή και η φοροδιαφυγή που κάνει την εμφάνιση της και στο φόρο κληρονομιών , δωρεών και γονικών παροχών πρέπει να έχει περιοριστεί σημαντικά μετά την επέκταση του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων με το νέο νομοθετικό πλαίσιο σε σχέση με το προηγούμενο που υπέβαλαν στην δήλωση τους αξία χαμηλότερη από την πραγματική αξία της ακίνητης τους περιουσίας .

### Έμμεσοι φόροι φορολόγησης των επιχειρηματιών

Στη χώρα μας χαρακτηριστικό είναι το σύστημα έμμεσης φορολογίας που επικρατεί γιατί αποτελεί τη σημαντικότερη πηγή χρηματοδότησης του κρατικού προϋπολογισμού . Οι έμμεσοι φόροι είναι οι ειδικοί και οι γενικοί φόροι που ο καθένας διαφορετικά εφαρμόζεται σε κάθε έναν ανάλογα μετά δικά του οικονομικά χαρακτηριστικά .Ο ακόλουθος πίνακας μας ξεχωρίζει τις κατηγορίες έμμεσων φόρων.

(ΠΗΓΗ : Τάσος Ν.,(2001): «Παραοικονομία και φοροδιαφυγή στην Ελλάδα» , εκδόσεις Παπαζήσης

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ 2 : ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΜΜΕΣΩΝ ΦΟΡΩΝ</b>				
<b>1.ΓΕΝΙΚΟΙ ΕΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ</b>	Φ.Π.Α.	ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ	ΦΟΡΟΣ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΦΟΡΟΙ
<b>2.ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΦΟΡΟΙ</b>	ΚΑΠΝΟΥ	ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΩΝ ΠΟΤΩΝ	ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ	-----
<b>3.ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΤΕΛΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ</b>	-----	-----	-----	-----
<b>4.ΦΟΡΟΙ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ</b>	-----	-----	-----	-----

<b>ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ</b>				
<b>5.ΦΟΡΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ</b>	-----	-----	-----	-----
<b>6.ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ</b>	-----	-----	-----	-----
<b>7.ΛΟΙΠΟΙ ΕΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ</b>	-----	-----	-----	-----
<b>8.ΕΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΩΝ</b>	-----	-----	-----	-----
<b>9.ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΕΤΩΝ</b>	-----	-----	-----	-----
<b>10.ΠΡΟΣΑΥΞΗΣ ΕΙΣ, ΠΡΟΣΤΙΜΑ</b>	-----	-----	-----	-----

ΠΗΓΗ: ΙΔΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΟ INTERNET : [www.euretirio.com](http://www.euretirio.com)

Παρατηρώντας τον πίνακα μπορούμε να κατανοήσουμε ότι οι έμμεσοι φόροι είναι η κινητήρια δύναμη ανελλιπής χρηματοδότησης της οικονομίας μας καθημερινά .Οι γενικοί αλλά και οι παραδοσιακοί φόροι όπως αναφέραμε στον πίνακα είναι οι σημαντικότεροι που υπάρχουν και τους συναντάμε σχεδόν σε κάθε μας συναλλαγή επιφέροντας έτσι κέρδη στο κράτος .

Το ίδιο το κράτος όμως με αυτή του την πολυπλοκότητα και την πολυνομία που χαρακτηρίζουν το σύστημα της έμμεσης φορολογίας οδηγούν αναπόφευκτα στην αδυναμία αποτελεσματικής παρακολούθησης και έλεγχου της εφαρμογής του , ένας σημαντικός λόγος που φαίνεται να δημιουργεί επίσης πρόσφορο έδαφος για την ανάπτυξη της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής είναι η αοριστία με την οποία προσδιορίζεται η φορολογική βάση ορισμένων φόρων , και ειδικότερα στην περίπτωση των γενικών φόρων κατανάλωσης .Κατά συνέπεια το ύψος των φορολογικών συντελεστών και η σωρευτική επιβάρυνση του ιδίου φορολογικού αντικειμένου σε πολλούς έμμεσους φόρους αποτελούν αναμφίβολα σημαντικούς λόγους και ισχυρά κίνητρα απόκρυψης των αντιστοιχών συναλλαγών με αποτέλεσμα της έξαρση του φαινομένου τις φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής .Οι επιχειρηματίες για να μπορέσουν να αποφύγουν την υψηλή καταβολή έμμεσων φόρων επινοούν διάφορους τρόπους που μπορούν να καταγράψουν ως εξής .

ΠΗΓΗ: [www.euretirio.com](http://www.euretirio.com)

Διενέργειες φορολογητέων συναλλαγών χωρίς να εκδίδονται επίσημα φορολογικά παραστατικά ,όπως ορίζει η φορολογική νομοθεσία .

- ❖ Η δικαιολόγηση πολλών συναλλαγών με την έκδοση ενός φορολογικού παραστατικού , το οποίο και μόνον εμφανίζεται στα βιβλία της επιχείρησης .
- ❖ Διακίνηση εμπορευμάτων με στοιχειά που προβλέπονται από τον Κ.Β.Σ. , τα οποία όμως αλλοιώνονται μετά την πραγματοποίηση της μεταφοράς .
- ❖ Υπερτιμολόγηση των εισαγωγών και υποτιμολόγηση των εξαγωγών , ιδίως μεταξύ συγγενών επιχειρήσεων .
- ❖ Διόγκωση του κόστους παραγωγής και των γενικών εξόδων με ανύπαρκτες δαπάνες που στηρίζονται σε πλαστά παραστατικά.

- ❖ Σκόπιμα λάθη άθροισης η καταχώρησης των συναλλαγών στα βιβλία της επιχείρησης .
- ❖ Η έκδοση αποδείξεων με αντίτιμο μικρότερο από εκείνο τις αντίστοιχης συναλλαγής .
- ❖ Η χρήση μεταχρονολογημένων επιταγών για την αποφυγή του χαρτοσήμου.
- ❖ Και τέλος στο Φ.Π.Α. έκπτωση φόρων εισροών που δεν έχουν καταβληθεί στο Δημόσιο.

Όλοι οι παραπάνω τρόποι φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής είναι συνήθως οι επικρατέστεροι και αυτοί που συναντάμε στην καθημερινότητα μας .Οι τρόποι αυτοί μπορεί να τους αλλάζει και να τους προσαρμόσει ανάλογα με το πώς θέλει ένας επιχειρηματίας να φοροδιαφυγή ή να φοροαποφυγή.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 :Η ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ ΚΑΙ Η ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΨΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

### **2.1 ΑΙΤΙΕΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

Στο κεφάλαιο αυτό θα έχουμε την ανάλυση των αιτιών φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής αλλά και των υποκριτηρίων τους που εντοπίσαμε και συμβάλουν στην ώθηση των επιχειρηματιών στη φοροδιαφυγή και της φοροαποφυγής .

#### **2.1.1 ΕΛΛΕΙΨΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

Η παιδεία είναι κάτι πολύ σύνθετο και σημαντικό το οποίο απαιτεί να απαρτίζεται από το κατάλληλο προσωπικό . Αυτό σημαίνει ότι στη θέση των εκπαιδευτικών πρέπει να βρίσκονται άτομα τα οποία θα διδάσκουν από μικρή ηλικία σε όλα τα παιδιά , τους εφήβους και τους φοιτητές να έχουν επιχειρηματική ηθική , φορολογική συνείδηση , μορφωτικό επίπεδο και φορολογική κουλτούρα που θα τους βοηθήσει μελλοντικά στη ζωή τους . Με τον τρόπο αυτό θα τους μαθαίνουν να απωθούν τη φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή και θα τους γαλουχούν με την αναγκαιότητα της ύπαρξης των φόρων ως κύριο μέσο κάλυψης του κόστους παροχής κοινωνικών υπηρεσιών που είναι ένας σημαντικός παράγοντας για τις καθημερινές ανάγκες του κράτους και κατά συνέπεια δίκες μας ανάγκες .Σαν αιτίες στην έλλειψη παιδείας εμείς εντοπίσαμε την επιχειρηματική ηθική, τη φορολογική συνείδηση , το μορφωτικό επίπεδο και την κουλτούρα των φορολογουμένων. (INTERNET, 2015: [www.el.wikipedia.org/wiki/%CE%97%CE%B8%CE%B9%CE%BA%CE%AE](http://www.el.wikipedia.org/wiki/%CE%97%CE%B8%CE%B9%CE%BA%CE%AE))

##### **2.1.1.1. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ**

Η ηθική , κατά τον φιλοσοφικό εννοιολογικό ορισμό της είναι η μελέτη των ηθών (αξιών αντιλήψεων , συμπεριφορών ) μιας κοινωνίας και κατεπεκταση το σύστημα των κανόνων σκέψης και συμπεριφοράς που ρυθμίζει τις πράξεις και τις στάσεις μιας κοινωνίας σε ορισμένο τόπο και χρόνο . Ειδικότερα με την ένια «επιχειρηματική ηθική» εννοούμε την ενασχόληση και την αντιμετώπιση της επιχείρησης απέναντι στο εταιρικό της περιβάλλον αλλά κυρίως στην κοινωνία ώστε να προάγεται , παράλληλα με το επιχειρηματικό κέρδος , κοινωνικό συμφέρον , η πρόοδος , η δημιουργικότητα . Η έννοια της ηθικής από αρχαιότατων χρόνων έχει κάνει την εμφάνιση της και έχουν προσπαθήσει να την μελετήσουν και αναλύσουν. Σήμερα , η ηθική παίζει ένα σημαντικό ρολό στην επιχειρηματικότητα καθώς οι επιχειρήσεις – επιχειρηματίες αποτελούν οργανικά μελή του κοινωνικού συνόλου . Από την νέα

αυτή συνθήκη , η κοινωνία περιμένει από τις επιχειρήσεις να δρουν βάση συγκεκριμένων κανόνων και προτύπων και να εκπληρώνουν ορισμένες υποχρεώσεις απέναντι στο περιβάλλον ( φυσικό ,κοινωνικό , πολιτικό και οικονομικό ) που τις φιλοξενεί .

Η νομοθετική εξουσία κάθε χώρας έχει διαμορφώσει συγκεκριμένο πλαίσιο κανόνων δικαίου η οποία απονέμει δικαιώματα και επιβάλλει υποχρεώσεις κατά τρόπο θετικό . Οι νομικοί κανόνες είναι προσταγές , ορίζουν το «πρέπει» (όπου πρέπει =το σωστό) . Όπως είναι σωστά δομημένο και συνεχώς προσαρμοζόμενο νομικό πλαίσιο αποτελεί την προϋποθέσει του κοινωνικού αποδεκτού γίνεσθαι έτσι ,και κατά παράλληλο τρόπο ,η σύγχρονη επιχείρηση «οφείλει» να έχει κοινωνικά αποδεκτές διαδικασίες ,ή καλύτερα μια επιχειρηματική ηθική διατυπωμένη με συνέπια και κοινωνική συμβατότητα. Οι επιχειρηματίες βάση της ηθικής τους καθορίζουν τους συγκεκριμένους κώδικες επιχειρηματικής δεοντολογίας ,οι οποίοι καταγράφουν ,αξιολογούν και κρίνουν κάθε επιχειρησιακή τους δραστηριότητα και συμπεριφορά .Είναι κοινά αποδεκτό ότι ο κυρίως σκοπός μιας επιχείρησης είναι να δημιουργεί αξία, παράγοντας αγαθά και προσφέροντας υπηρεσίες που απαιτεί η κοινωνία , δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό κέρδη για τους ιδιοκτήτες της αλλά και την ευημερία για την κοινωνία .

(ΠΗΓΗ:[www.epistimonikomarketing.gr/epiheirimatiki-ithiki-etairiki-koinoniki-euthhuni/](http://www.epistimonikomarketing.gr/epiheirimatiki-ithiki-etairiki-koinoniki-euthhuni/) )

### 2.1.1.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΥΣΗ

Ένα από τα ισχυρότερα δεινά που αντιμετωπίζει αυτή την στιγμή η ελληνική κοινωνία είναι η έλλειψη συνοχής που σε μεγάλο βαθμό αποτυπώνεται στις οικονομικές ανισότητες που επικρατούν επί δεκαετίες .Οι οικονομικές ανισότητες όμως αυτές κάθε αυτές δεν δικαιολογούνται τόσο από τις διαφορές στο ύψος των μισθών και ημερομισθίων, αλλά ούτε και από τις ελάχιστες αμοιβές που χαρακτήριζαν επί χρόνια κλάδους της οικονομίας και συγκεκριμένα επαγγέλματα ως κλειστά επαγγέλματα μέγιστη οικονομική και βίαιη ανισοκατανομή του πλούτου έχει συντελεστεί από την φοροδιαφυγή, την φοροαποφυγή καθώς και την εισφοροδιαφυγή .Πρόκειται για συγκεκριμένες ενέργειες απόκρυψης εισοδημάτων ή ασφαλιστικών εισφορών γεγονός που μακροχρόνια ζημίωσε δραματικά το δημόσιο, με αποτέλεσμα σήμερα να μην μπορεί να ενεργοποιηθεί καν το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων για να χρηματοδοτηθούν βασικά έργα υποδομής αλλά και μεταβιβαστικές πληρωμές προς τα αδύναμα στρώματα της κοινωνίας. Έχει υπολογιστεί από παλαιότερη μελέτη ότι το μέγεθος της φοροδιαφυγής και άρα της παραοικονομίας στην χώρα μας ανέρχεται περίπου στο 40% του ΑΕΠ. Όπως αντιλαμβάνεστε με αυτό το δυσθεώρητο νούμερο εκτός των ελεγκτικών μηχανισμών, ηθελήμενα ή όχι, οδήγησε και στην εσωτερική πτώχευση της ελληνικής οικονομίας μόνος τρόπος για την καταπολέμηση του φαινομένου, πέραν της ενίσχυσης των διαφόρων ελεγκτικών μηχανισμών και της σύστασης σωμάτων όπως η οικονομική αστυνομία, είναι η πρόληψη. Τι εννοούμε όμως με αυτό πολλοί θα αναρωτηθούν. Εννοούμε πρακτικά την επένδυση στην εκπαίδευση και στην δια βίου μάθηση που αναδεικνύει τις αρχές μιας δίκαιης και ευνομούμενης πολιτείας που στηρίζεται στην άριστη κατανομή των πόρων και στην αναλογικότητα των φορολογικών βαρών. Ουσιαστικά θα πρέπει τόσο στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην βασική ύλη μαθημάτων υποχρεωτικών, όσο και στα πανεπιστήμια, να τονίζεται ιδιαίτερα τί σημαίνει να είναι κάποιος φορολογούμενος

συνεπής και ποια η σχέση με την ανταποδοτικότητα της φορολογίας. Θα πρέπει να διενεργούνται με παρότρυνση της εκπαιδευτικής κοινότητας ολοένα και περισσότερα συνέδρια καθώς και μελέτες και εργασίες από τους σπουδαστές, πάνω στα θέματα της σημασίας της φορολογίας και της σταθερότητας του φορολογικού συστήματος ώστε να είναι ελκυστικό για επενδύσεις στη χώρα. Τα θέματα των εργασιών θα πρέπει αξιολογούνται, να επιβραβεύονται και να δημοσιεύονται ώστε να είναι προσβάσιμα από το κοινό και να γίνονται και σχετικές παρατηρήσεις, στα πλαίσια της διαβούλευσης. Στόχος είναι να αναδειχθεί το θέμα σε όλα τα επίπεδα για να αποκτηθεί η σχετική γνώση από τον κόσμο για τις αρνητικές συνέπειες της φοροδιαφυγής αλλά και για την αναπτυξιακή διάσταση της φοροδοτικής ικανότητας των πολιτών. Ίσως λοιπόν, με βάση τα παραπάνω, το πασίγνωστο μάθημα του επαγγελματικού προσανατολισμού, το οποίο τελικά αποδείχτηκε η ώρα του παιδιού με βάση και την καλλιάζουσα ανεργία, να αντικατασταθεί από το αντίστοιχο της Φορολογικής συνείδησης και ανταποδοτικότητας, που φανερώνει σε όλους τα δικαιώματα αλλά και τις υποχρεώσεις του κάθε πολίτη αυτής της χώρας. Εν κατακλείδι, αν καλλιεργήσουμε και εμπεδώσουμε ένα κλίμα φορολογικής συνείδησης όπου υπάρχει δικαιοσύνη στην φορολογία, ανταποδοτικότητα μέσω της κοινωνική πολιτικής αλλά και επιβράβευση του συνεπούς φορολογούμενου, μέσω ενός άρτιου συστήματος επιστροφής φόρου, τότε είναι βέβαιο ότι δεν θα απαιτηθούν πρόσθετα δημοσιονομικά μέτρα αλλά αντιθέτως θα εμφανιστεί δειλά αλλά σταθερά η περιβόητη ανάπτυξη. (ΠΗΓΗ: [www.protaon.el/article&id=19305](http://www.protaon.el/article&id=19305) )

### 2.1.1.3 ΜΟΡΦΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού στο νομό δεν είναι ικανοποιητικό. Ποσοστό του πληθυσμού έχει απολυτήριο Δημοτικού, είναι δηλαδή απόφοιτοι της στοιχειώδους εκπαίδευσης, ενώ σημαντικό είναι και το ποσοστό των ατόμων που δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση. Επιπρόσθετα, αρνητικό στοιχείο αποτελεί και το χαμηλό ποσοστό του πληθυσμού που έχει αποφοιτήσει από Ανωτάτη Σχολή ή ανωτέρα σχολή. Ως κύρια αιτία αυτής της κατάστασης είναι το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των προηγούμενων γενεών, η έλλειψη Α.Ε.Ι στο νομό, η αύξηση του δείκτη γήρανσης, η μείωση των γεννήσεων και η εισροή των οικονομικών μεταναστών οι οποίοι έχουν συνήθως χαμηλό επίπεδο. Τα τελευταία χρόνια πάντως, η κατάσταση αυτή ανατρέπεται ραγδαία αφού κυρίαρχη τάση στο νομό, όπως άλλωστε και σ' όλη την Ελλάδα είναι όλα τα παιδιά να σπουδάζουν, με αποτέλεσμα τα αμέσως επόμενα χρόνια, το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού του νομού θα είναι στο ίδιο μέσο όρο με τον αντίστοιχο της χώρας. Ως κύριες αιτίες αυτής της ανατροπής, θεωρούνται, πέραν της νέας "φιλοσοφίας" που διέπει την ελληνική κοινωνία, ώστε όλα τα παιδιά να σπουδάζουν, δαπανώντας μάλιστα σημαντικά ποσά για την εκπαίδευση απ' τον οικογενειακό προϋπολογισμό, η εύκολη πρόσβαση στα σχολεία (κατασκευή νέων δρόμων κ.τ.λ.), η κατασκευή πληθώρας σχολείων, όλων των βαθμών εκπαίδευσης, σε σημείο ώστε να θεωρείται σχεδόν αυτάρκης σε εκπαιδευτικές υποδομές (όλα τα Δημοτικά και τα Γυμνάσια-Λύκεια λειτουργούν την ημέρα και είναι δημόσια (δηλ. κανένα μισθωμένο) καθώς και η ίδρυση των τμημάτων Τ.Ε.Ι και Α.Ε.Ι. σχεδόν σε κάθε νομό.

(ΠΗΓΗ: [www.preveza.gr/intex.php?option=com\\_content&vie=article&id=508&iteme d=322](http://www.preveza.gr/intex.php?option=com_content&vie=article&id=508&iteme d=322))

#### 2.1.1.4 ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ

Η κουλτούρα, σημαίνει την καλλιέργεια του πνεύματος, την παιδεία αλλά και το σύνολο της πνευματικής παράδοσης και δημιουργίας ενός κοινωνικού συνόλου (ως λανθασμένο συνώνυμο της λέξης πολιτισμός, όρου του οποίου η κουλτούρα είναι υποσύνολο). Στα ελληνικά απαντάται συχνά και ως υποτιμητικός όρος με επιφανειακή χροιά για να αποδώσει την έννοια της σοβαροφάνειας και ενδεχομένως της επίδειξης σε θέματα διανοήσης πολυπλοκότητα της έννοιας αυτής εμφανίζεται με διάφορες μορφές .Η μορφή που μας απασχόλησε εμάς ήταν η κουλτούρα των φορολογουμένων η κουλτούρα, με την ανθρωπολογική της έννοια, είναι αυτό που αντιπαράκειται στην φύση και περιλαμβάνει ότι δεν ανάγεται σε έμφυτες συμπεριφορές αλλά είναι κάτι το οποίο καλλιεργείται από μικρές ηλικίες στα άτομα . Έτσι λοιπόν πρέπει να διδάσκουμε με τη σειρά μας την έννοια της φορολογικής κουλτούρας . Με τον τρόπο αυτό διδασκόμαστε όχι ότι πρέπει αλλά , ότι είναι καθήκον μας να πληρώνουμε φόρους γιατί αυτοί επιστρέφουν μελλοντικά σε εμάς με τη μορφή παροχών υπηρεσιών από το κράτος .

(ΠΗΓΗ : [www.el.Wikipedia.org/w/index.php?title=κουλτούρα&oldid=5002651](http://www.el.Wikipedia.org/w/index.php?title=κουλτούρα&oldid=5002651) )

#### 2.1.2 ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Η πολυπλοκότητα της νομοθεσίας είναι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που εντείνουν στην έξαρση του φαινομένου της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγης .Η πολυνομία και τα κενά που δημιουργούνται μέσω αυτής επιτρέπουν την εκμετάλλευση τους με σκοπό τη φοροδιαφυγή και τη φοροαποφυγη . Ειδικά όσοι έχουν τη δυνατότητα να έχουν υψηλότερες εισοδηματικές ικανότητες μπορούν να λαμβάνουν συμβουλές ειδικών με αντικείμενο το «φορολογικό προγραμματισμό» των δραστηριοτήτων τους . Πέραν αυτό όμως η πολυπλοκότητα της φορολογικής νομοθεσίας μεταφράζεται σε δυσκίνητους ελεγκτικούς μηχανισμούς με αποτέλεσμα τη διευκόλυνση της δράσης των ασυνεπών φορολογουμένων .Η μελέτη μας , μας έδειξε ότι οι αιτίες που οδηγούν στην αύξηση της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγης στην πολυπλοκότητα τις νομοθεσίας είναι η συνεχείς αλλαγή των νομών και η μη τήρηση τους , τα παράθυρα σε νομούς και ή νόμιμες απαλλαγές , η άγνοια ισχυόντων φορολογικών εγκυκλίων και η γραφειοκρατία .

##### 2.1.2.1 ΣΥΧΝΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ

Το υπουργείο οικονομικών (υπ.οικ.) είναι αρμόδιο για τη δημοσιονομική πολιτική και το σχεδιασμό και την εκτέλεση του προϋπολογισμού του κράτους (δημόσια έσοδα και έξοδα).η ευθύνη που το επιβαρύνει είναι αυτή που το ωθεί στις συχνές αλλαγές των νομών και στην μη εφαρμογή τους για να μπορέσει να καλύψει τις ανάγκες του κράτους . όλες αυτές οι τακτικές αλλαγές είναι αιτίες που κάνουν τους

επιχειρηματίες να φοροδιαφεύγουν και να φοροαποφευγουν . όλη αυτή η αστάθεια στους νόμους δημιουργεί μια αβεβαιότητα στους επιχειρηματίες κάνοντας τους να μην δείχνουν το πραγματικό τους εισόδημα στο κράτος αλλά ένα μέρος αυτού για τι φοβούνται για την άσκηση μεγάλης φορολόγησης προς αυτούς.

### 2.1.2.2 ΠΑΡΑΘΥΡΑ ΣΕ ΝΟΜΟΥΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΕΣ ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ

Όπως αναφέραμε και παραπάνω οι συχνές αλλαγές των νόμων και η μη εφαρμογή τους δημιουργούν κάποια επιπλέον προβλήματα αυτά είναι τα λεγόμενα παράθυρα σε νόμους και οι νόμιμες απαλλαγές. Βάση αυτόν οι επιχειρηματίες έχουν την ικανότητα να ψάχνουν και να εντοπίζουν τα κενά που αντιμετωπίζει το φορολογικό σύστημα και να τα χρησιμοποιούν προς όφελος τους δηλώνοντας έτσι εικονικά εισοδήματα για να πληρώσουν όσο το δυνατόν λιγότερους φόρους και κατά συνέπεια να φοροδιαφύγουν και φοροαποφυγουν αυτά που τους αντιστοιχούν στην πραγματικότητα να πληρώσουν .

### 2.1.2.3 ΑΓΝΟΙΑ ΙΣΧΥΟΝΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΓΚΥΚΛΙΩΝ

Το Ελληνικό φορολογικό σύστημα , τόσο στο σύνολό του όσο και στα επί μέρους στοιχεία που το συνθέτουν, αποτελεί αδιαμφισβήτητα θέμα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος και για το λόγο αυτό υπάρχει πληθώρα λεπτομερών αναλύσεων από όλα τα ενδιαφερόμενα και εμπλεκόμενα μέρη. Δημιουργός αιτία της ύπαρξης ενδιαφέροντος, αποτελεί η πολυπλοκότητα του συστήματος, το πλήθος των νομοθετημάτων και κατ'επέκταση ο αριθμός των σχετικών εγκυκλίων και ερμηνευτικών διατάξεων αυτών. Ενώ το όλο σύστημα στη καταγραφή των σκοπών του είναι φαινομενικά απλό, στην εφαρμογή του έχει καταστεί ιδιαίτερα πολύπλοκο. Σκοπός του φορολογικού συστήματος είναι η δίκαιη συμμετοχή των φυσικών (και κατεπέκταση των νομικών) προσώπων, εφαρμογή του Συντάγματος, στην κάλυψη των δημοσίων εσόδων. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού απαιτείται: α) η σωστή ενημέρωση των επιχειρηματιών για το εισόδημα τους και τους συντελεστές φορολόγησης που τους αντιστοιχούν και β) η τήρηση ορισμένων αρχών και διαδικασιών που πρέπει να είναι κοινί προς όλους τους πολίτες αυτό κατά συνέπεια είναι ο πιο δίκαιος τρόπο από όλους .Σε κάθε κράτος υπάρχει σχετικό νομοθετικό πλαίσιο, που προσδιορίζει τα πιο πάνω ζητούμενα, με τις επί μέρους ιδιαιτερότητες τους .Στην Ελλάδα, ο προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματος και των συντελεστών φορολόγησης του, είναι έργο της σχετικής με αυτό νομοθεσίας, του «Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος» και η τήρηση των απαιτούμενων αρχών και διαδικασιών για το δίκαιο προσδιορισμό του, είναι έργο του «Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων» (ΚΒΣ) έργο ιδιαίτερα σημαντικό λαμβανομένων των ιδιαιτεροτήτων της σχέσης των Ελλήνων με τη φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή .Από τα πιο πάνω δύο νομοθετήματα προκύπτει

εύκολα, τουλάχιστον κατά τη κρίση του γράφοντος, το συμπέρασμα ότι εκ του αντικειμένου του ο ΚΒΣ είναι το πλέον απαιτητικό και πολύπλοκο νομοθέτημα, ιδιαίτερος αν αναλογιστεί κανείς, ότι η τήρηση αρχών και κανόνων περιλαμβάνει το σύνολο των λειτουργιών των λογιστηρίων όλων των επιχειρήσεων.

#### 2.1.2.4 ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΕΙΑ

Ακούμε συχνά την έννοια γραφειοκρατία για το δημόσιο. Για να κάνουμε κάτι, θα πρέπει να προσκομίσουμε πολλά χαρτιά. Έπειτα θα πρέπει να περιμένουμε πόσο καιρό για να τα εξετάσουν και στη συνέχεια να μας κάνουν αυτό "το κάτι" ή να μας ζητήσουν κι άλλα χαρτιά και να χρειαστεί να περιμένουμε κι άλλο. Όλο αυτό είναι γραφειοκρατία και είναι κακό γιατί ταλαιπωρεί τους ενδιαφερόμενους που θέλουν να κάνουν κάτι, ή επιβραδύνει διάφορες δραστηριότητες (πχ την έναρξη μιας επιχείρησης). Παύει να υφίσταται συνήθως με τους υπολογιστές που είναι συνδεδεμένοι σε κάποιο δίκτυο: Ο υπάλληλος μπορεί να ανατρέξει σε άλλες υπηρεσίες μέσω υπολογιστή και να βρει τα πάντα πχ για τον πολίτη. Με λίγα διαδικαστικά μέσω υπολογιστή και με το πάτημα ενός κουμπιού, ο πολίτης έχει αμέσως στα χέρια του το χαρτί που ζήτησε και στοιχεία που του είναι απαραίτητα γιατί τη φορολόγηση του .

#### 2.1.3 ΑΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Η αδιαφάνεια στη διαχείριση δημοσίων εσόδων είναι εξίσου ένας σημαντικός παράγοντας φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής των επιχειρηματιών. Αποτελέσματα ερευνών δείχνουν ότι οι πολίτες πιστεύουν ότι δεν υπάρχει σωστή αξιοποίηση επ' ωφελεία του κοινωνικού συνόλου των εισπραττόμενων φορολογικών εσόδων, όπως επίσης πιστεύουν ότι η διαφθορά καλά κρατεί παρότι έχουν γίνει πολλές προσπάθειες να μειωθεί η σπάταλη του δημοσίου χρήματος και να καταπολεμηθεί η διαφθορά . και κατά συνέπεια μέσα σε ένα κλίμα αδυναμίας καταπολέμησης της διαφθοράς και παράλληλα γενικής μείωσης των εισοδημάτων των πολιτών μέσα από τα συνεχή επώδυνα εισπρακτικού χαρακτήρα μέτρων που υιοθετούνται , η απαίτηση για «ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης» καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολη . Η φράση αδιαφάνεια διαχείρισης δημοσίων εσόδων αποτελεί από μόνη της σημαντικό λόγο που οδηγεί στην φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή γιατί εκεί περιλαμβάνονται αιτίες όπως η σπάταλη δημοσίου χρήματος , δωροδοκία – χρηματισμός (μίζα) ,κακή διαχείριση και μη απολογισμός της διαχείρισης .

##### 2.1.3.1 ΣΠΑΤΑΛΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

Για αρκετά χρόνια στη χώρα μας βασίλευε το φαινόμενο της σπατάλης δημοσίου χρήματος . Είναι γεγονός ότι αρκετοί κρατικοί μηχανισμοί λόγω της ευμενούς θέσης που κατείχαν σπαταλούσαν ανεξέλεγκτα δημόσιο χρήμα χωρίς μετρώ σε πράγματα ανούσια και περιττά δημιουργώντας σιγά σιγά ελλείμματα στους προϋπολογισμούς του κράτους αυτά βέβαια συνέβαιναν κατά μεγαλύτερη πιθανότητα στις κατά

μεγαλύτερη πιθανότητα στις οικονομικά καλύτερες εποχές αλλά πιθανόν να υπάρχει και ένα μικρό ποσοστό και τις μέρες μας. Σήμερα με τις σπατάλες που έχουν προηγηθεί τα προηγούμενα χρόνια αλλά κάποια ίσως και τώρα το κράτος με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει οδηγείται στην αύξηση των φορολογικών μέτρων. Η επιχειρήσεις-επιχειρηματίες βαίνοντας αδύναμοι στις αλλεπάλληλες μορφές φορολόγησης ασφυκτιούν να ανταπεξέλθουν και καταφεύγουν στην φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή όχι εσκεμμένα αλλά από το ίδιο το κράτος με τις σπατάλες των δημοσίων εσόδων από αυτό.

### 2.1.3.2 ΔΩΡΟΔΟΚΙΑ - ΧΡΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ( ΜΙΖΑ)

Γενικά, η δωροδοκία – χρηματισμός είναι η κατάχρηση της εξουσίας που εντοπίζεται κυρίως στους ανώτερους κυβερνητικούς υπαλλήλους. συνήθως η κατάχρηση έγκειται στην παράνομη, συνήθως μυστική, απόκτηση ιδιωτικής περιουσίας ή αποκόμιση κάποιου άλλου ιδιωτικού οφέλους. η κατάχρηση της κυβερνητικής δύναμης για άλλους λόγους (μη-ιδιωτικούς), όλες οι μορφές κυβερνήσεων είναι ευαίσθητες στην διαφθορά και την πολιτική δωροδοκία. οι μορφές διαφθοράς ποικίλλουν: περιλαμβάνουν τη δωροδοκία, τον εκβιασμό, το νεποτισμό, την υπεξαίρεση χρημάτων, την δωροληψία και την κατάχρηση. σε μερικά έθνη η διαφθορά είναι τόσο κοινή, που αναμένεται όταν αλληλεπιδρούν οι μικρές επιχειρήσεις ή οι απλοί πολίτες με τους κυβερνητικούς ανώτερους υπαλλήλους. το αποτέλεσμα της πολιτικής διαφθοράς είναι η κλεπτομανία διαφθορά διαφέρει ανάλογα με τη χώρα ή την εξουσία. ορισμένες πολιτικές πρακτικές χρηματοδότησης που είναι νόμιμες σε μια χώρα μπορούν να είναι παράνομες σε άλλη. σε μερικές χώρες, οι κυβερνητικοί ανώτεροι υπάλληλοι έχουν τόσο ευρείες δυνάμεις, που τα όρια μεταξύ του νόμιμου και του παράνομου είναι αρκετά δύσκολο να ορισθούν. εμείς εντοπίζοντας τι διαφθορά καταλήξαμε να τη χωρίζουμε σε δυο κατηγορίες τη δωροδοκία και το χρηματισμό.

#### Δωροδοκία

Χρειάζονται δύο πρόσωπα για την προσφορά και την αποδοχή δωροδοκιών. Σε μερικές χώρες ο πολιτισμός της δωροδοκίας επεκτείνεται σε κάθε πτυχή της δημόσιας ζωής, καθιστώντας εξαιρετικά δύσκολη την λειτουργία των επιχειρήσεων χωρίς την δωροδότηση (που τα προσχήματα την παρουσιάζουν ως φιλοδωρήματα). Οι δωροδοκίες μπορούν να απαιτηθούν από έναν ανώτερο υπάλληλο ώστε να κάνει κάτι που πληρώνεται ήδη για να το κάνει. Μπορούν επίσης να απαιτηθούν φιλοδωρήματα προκειμένου να παρακαμφθούν οι νόμοι και οι κανονισμοί.

#### Χρηματισμός

Ο χρηματισμός είναι η αθέμιτη εκμετάλλευση ενός αξιώματος για προσπορισμό κερδών. ενώ η «φιλοδώρηση» βασίζεται σε προσχήματα τα οποία έχουν ως αποτέλεσμα το προσωπικό κέρδος, το οποίο με τη σειρά είναι δύσκολο να αποδειχθεί ότι πρόκειται για αθέμιτο κέρδος, ο χρηματισμός καθορίζει ότι ο ανώτερος

υπάλληλος κερδίζει κάποιο αγαθό αξίας κατά την διάρκεια της εργασίας του. τα μεγάλα «δώρα» είναι κατάλληλα ως χρηματισμός, και οι περισσότερες χώρες έχουν νόμους εναντίον τους. ενώ οι δωροδοκίες απαιτούνται προκειμένου να γίνει κάτι, ο χρηματισμός απαιτείται από τους διεφθαρμένους ανώτερους υπαλλήλους, που ειδάλλως απειλούν να κάνουν παράνομη χρήση της κρατικής δύναμης προκειμένου να επιβληθεί ζημιά. αυτό είναι παρόμοιο και ισάξιο νομικά με τον εκβιασμό από τις οργανωμένες ομάδες εγκλήματος. η παράνομη χρήση της κρατικής δύναμης μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για την ολοκληρωτική ένοπλη ληστεία. αυτό εμφανίζεται συνήθως στα ασταθή κράτη με την έλλειψη του ελέγχου του στρατιωτικού και της αστυνομίας. οι λιγότερο ανοικτές μορφές δωροδοκίας προτιμώνται στα σταθερότερα κράτη.

### 2.1.3.3 ΚΑΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ

Σε χώρα των δανεικών έχει μετατραπεί η Ελλάδα, καθώς τόσο οι πολίτες όσο και το ίδιο το κράτος καταφεύγουν στα χρέη προκειμένου να επιλύσουν τα οποία προβλήματα τους. Η έκρηξη εκδηλώνεται κυρίως όταν αρχίζουν τα προβλήματα των πληρωμών. Διότι, αν μη τι άλλο, η επιτυχία μιας κυβέρνησης αντικατοπτρίζεται στο δημόσιο χρέος της χώρας. Αν δανείζεται συνετά θεωρούνται συνετοί κυβερνήτες ενώ αν ο δανεισμός αυξάνεται συνεχώς, τότε είναι άχρηστοι και ανίκανοι. Άλλωστε, έτσι θα χαρακτηρίζαν οι ίδιοι όσους ιδιώτες δανείζονται ποσά που ξεπερνούν το εισόδημα τους. Με το ελληνικό κράτος όμως τα πράγματα είναι διαφορετικά. Η Ελλάδα έχει δανειστεί υπέρογκα ποσά για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στο ύψος των αναγκών της. Αυτό το συνεχές δανεισμο ανεβάζει και άλλο το δημόσιο χρέος αυτό σημαίνει ότι η συνέχιση του δανεισμού αυξάνει και άλλο το δημόσιο χρέος και καταδικάζει τη χώρα. Και βέβαια όλοι αναρωτιούνται από πού θα πληρωθούν οι παροχές που έταξε προεκλογικά η κυβέρνηση. Ειδικά αφού το κράτος επιδίδεται σε σπατάλες, κακές επιλογές και αδυναμία ενίσχυσης των εσόδων. Και μόλις το συνειδητοποίησε, επέλεξε ξανά τα συνήθη φορολογικά ισοζύγια, για τους Έλληνες πολίτες, για να αυξήσει τα έσοδα. Δηλαδή, με νέους φόρους στους ασθενέστερους, αφήνοντας στο απυρόβλητο τη φοροδιαφυγή. Θα μπορούσαν βέβαια να γίνουν και τα δυο. Αλλά απαιτούνται στοιχεία που αυτή η κυβέρνηση, αυτό το οικονομικό επιτελείο, απέδειξε ότι δεν διαθέτει. Δηλαδή την απλή λογική της οικονομίας και της αύξησης των εσόδων από τις ροές χρήματος που διαφεύγουν.

### 2.1.3.4 ΜΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ

Όλα αυτά τα χρόνια διοίκησης των κυβερνήσεων ξεσπούσαν ανά διαστήματα σκάνδαλα για τον μη απολογισμό της διαχείρισης των δημοσίων εσόδων του κράτους και τα ελλείμματα που βρισκόταν στα ταμεία του. Στην συγκεκριμένη αιτία φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής οι επιχειρηματίες – πολίτες αρχίζουν να σκέπτονται ότι φορολογούνται άδικα με υπέρογκα ποσά χωρίς να ξέρουν που πηγαίνουν τα ποσά των φόρων που πληρώνουν. Οι φορολογούμενοι πληρώνουν συνεχώς φόρος αυτό γίνεται για να καλυφτούν τα έξοδα - υποχρεώσεις του κράτους

. Έτσι με τον τρόπο αυτό του μη απολογισμού διαχείρισης των δημοσίων εσόδων οι επιχειρηματίες ψάχνουν να βρουν όλων των ειδών τους τρόπους για να φοροδιαφεύγουν και να φοροαποφευγουν (μίζα).

## 2.1.4 ΑΤΙΜΩΡΗΣΙΑ

Ακόμα ένα φαινόμενο που ωθεί τους επιχειρηματίες στη φοροδιαφυγή και φοροαποφυγής είναι η ατιμωρησία . Η πιθανότητα αυτή εξαρτάται από την πιθανότητα να ελέγχουν οι επιχειρηματίες και κατόπιν του έλεγχου δηχθεί ότι έχει διεπράχθη αδίκημα φοροδιαφυγής ή φοροαποφυγής . Η αύξηση της πιθανότητας έλεγχου και εντοπισμού φορολογητέων εσόδων από τις φορολογικές αρχές οδηγεί στην αύξηση του δηλωθέντος εισοδήματος. Αιτίες της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής στο φαινόμενο τις ατιμωρησίας μπορούν να θεωρηθούν οι ελαφριές ποινές – μείωση ποινής , η εξαγορά – χρηματισμός (φακελάκι) και η παραγραφή , φορολογική αμνηστία .

### 2.1.4.1 ΕΛΑΦΡΙΕΣ ΠΟΙΝΕΣ – ΜΕΙΩΣΗ ΠΟΙΝΗΣ

Οι ποινές αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο κάθε φορολογικού συστήματος και εισάγονται σε αυτό για να αυξήσουν το βαθμό συμμόρφωσης των φορολογουμένων με τις διατάξεις που περιλαμβάνονται σε αυτό το κρίσιμο ερώτημα πολιτικής που ανακύπτει είναι σε πιο βαθμό το ισχύον σε μια χώρα σύστημα ποινών αποθαρρύνει την πράξη την εμφάνιση φαινομένων ανυπακοής και ποια είναι τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει αυτό για να θεωρηθεί ότι συμβάλει με επιτυχία στο περιορισμό τις φοροδιαφυγής το ερώτημα αυτό συντίθεται από πολλά επιμέρους ερωτήματα όπως είναι τα εξής : το ύψος τις ποινής σημαντικός παράγοντας περιορισμού της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής ,δηλαδή η αύξηση του ύψους των ποινών μπορεί να επιφέρει αύξηση της δηλωθείσας φορολογικής βάσης .Επίσης καθοριστικός παράγοντας για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής είναι ο τρόπος με τον οποίο υπολογίζεται η ποινή στους επιχειρηματίες.

(ΠΗΓΗ: κέντρο προγραμματισμού και οικονομικών ερευνών , παραοικονομία και φοροδιαφυγή μετρήσεις και οικονομικές επιπτώσεις .σελιδα:365)

### 2.1.4.2 ΕΞΑΓΟΡΑ - ΧΡΗΜΑΤΙΣΜΟΣ (ΦΑΚΕΛΑΚΙ)

Φακελάκι αποκαλείται στην Ελλάδα η παράνομη αμοιβή , το φαινόμενο της ενεργητικής ή παθητικής δωροδοκίας (χρηματισμός) υπάλληλων, δημοσίων ή ιδιωτικών και άλλων εργαζομένων, όπως ιατρών, εφοριακών, εργαζομένων σε πολεοδομίες, πολιτών, δημοσιογράφων. τα ο φακελάκι είναι ένα φαινόμενο διαφθοράς που εντοπίζεται στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες ,αλλά παρά τις συλλήψεις που γίνονται κατά καιρούς , οι δράστες δεν εντοπίζονται. σκάνδαλα χρηματισμού έχουν δημοσιεύει τα τελευταία χρόνια στην Αγγλία, στη γερμανία, τις ΗΠΑ και την Ελλάδα. όπως συμβαίνει με τους περισσότερους τομείς της

παραοικονομίας ,είναι δύσκολο να υπολογιστεί το συνολικό κόστος της πρακτικής . εκτός από την επιβάρυνση των πολιτών και τις απώλειες εσόδων του κράτους λόγω της φοροδιαφυγής, το φακελάκι βλάπτει και τη φήμη του ιατρικού συστήματος της Ελλάδας στο εξωτερικό . ακόμη, συμβάλει και στην κακή θέση που έχει η Ελλάδα στην διαφθορά , κάνοντας την πρώτη στα μελή της ευρωπαϊκής ένωσης και την πέμπτη συνολικά. παράλληλα αποτελεί έναν από τους βασικούς λόγους χαμηλής κατάταξης της χώρας μας στις υπηρεσίες υγείας σε ευρωπαϊκό επίπεδο .η τεκμηρίωση δωροδοκίας προϋποθέτει, σύμφωνα με του σ νόμους ποινικό αδίκημα και πρέπει να γίνεται ενημέρωση δικαστικής η ανακριτικής αρχής. πρακτικά αυτό σημαίνει ότι ο πολίτης οφείλει να καταγγέλλει το αίτημα χρηματισμού, να συνταθεί έκθεση, να φωτοτυπηθούν τα χαρτονομίσματα και να συλληφθει ο αποδέκτης με τα συγκεκριμένα χαρτονομίσματα επάνω του. κάθε άλλη μέθοδος δεν είναι νομικά αποδεκτή, και ιδίως μετά το νόμο περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, δεν είναι αποδεκτή η φωτογράφιση ούτε η βιντεοσκόπηση. έχουν συλληφθει μέχρι σήμερα τα τελευταία χρονιά πολλοί δημόσιοι υπάλληλοι και έχουν καταδικαστεί σε φυλάκιση ενός έως τεσσάρων ετών. υπήρχαν και αρκετές περιπτώσεις αθώωσης στο εφετείο και επιστροφής τους στην υπηρεσία.

(INTERNET 2015:

[www.el.wikipedia.org/w/index.php?title=Φακελακι&oldid=4554265](http://www.el.wikipedia.org/w/index.php?title=Φακελακι&oldid=4554265))

### 2.1.4.3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΜΝΗΣΤΙΑ

Παραγραφή είναι ο θεσμός του δικαίου, σύμφωνα με τον οποίο μια αξίωση παύει να είναι δικαστικά επιδιώξιμη, επειδή ο δικαιούχος παρέλειψε να την ασκήσει εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος που ορίζεται από το νόμο. Με τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής δεν αποσβήνεται η αξίωση, η οποία εξακολουθεί να υφίσταται ως ατελής ή φυσική ενοχή, αλλά ο οφειλέτης μπορεί να αντιτάξει εναντίον της ανατρεπτική ένσταση και να αρνηθεί την παροχή. Δεν αποσβήνεται η αξίωση δια της παραγραφής ούτε χάνει το αναγώγιμο της. Μπορεί μάλιστα η απαίτηση εγκύρως να εκπληρωθεί.

Είναι δυνατή η άσκηση αναγνωριστικής αγωγής, εφόσον θεμελιώνεται σχετικό έννομο συμφέρον του ενάγοντος για την διάγνωση της συνδρομής των προϋποθέσεων ορισμένης ενστάσεως και συνεπώς για την διαπίστωση της οριστικής ή προσωρινής παράλυσης του θιγομένου με αυτή δικαιώματος. Όταν παραγραφεί η κύρια αξίωση, παραγράφονται και οι παρεπόμενες από αυτήν αξιώσεις, και αν ακόμη δεν συμπληρώθηκε η παραγραφή που ισχύει γι' αυτές. Το κράτος λειτουργεί αντιφατικά: και διώξεις και αμνηστία ταυτόχρονα για το ίδιο αδίκημα. Από τη μια πλευρά, δημοσιοποίηση λίστας μεγάλων, κατά την άποψη της διοίκησης, φοροφυγάδων και από την άλλη, δημοσιοποίηση διαταγής του υπουργείου Οικονομικών με την οποία ερμηνεύονται αρκετά διασταλτικά, δηλαδή κατά τρόπο ευνοϊκό, οι διατάξεις του νόμου με τις οποίες παρέχονται διευκολύνσεις σε φοροφυγάδες κατά κύριο λόγο και πιθανώς σε κάποιους απρόσεκτους ή αμελείς φορολογουμένους. Η δημοσιοποίηση των δύο αυτών αντιφατικών πράξεων υπήρξε κατά τραγική ειρωνεία χρονικά ταυτόχρονη. Όσοι έχουν φοροδιαφύγει και δεν έχουν ελεγχθεί θα μπορέσουν με τις ευνοϊκότερες ρυθμίσεις της εγκυκλίου να αποφύγουν πρόστιμα, ποινές, πρόσθετους φόρους και όποια άλλη κύρωση προβλέπει η φορολογική νομοθεσία. Ούτε γάτα ούτε ζημιά γι' αυτούς .Οι φορολογούμενοι της λίστας, ίσως φοροφυγάδες, ήταν άτυχοι: ελέγχθηκαν και τώρα θα πληρώσουν . Αν δεν είχαν ελεγχθεί, θα μπορούσαν και αυτοί

με τις δυνατότητες που προσφέρει το υπουργείο Οικονομικών να εκμεταλλευθούν την ευκαιρία και να αποφύγουν τα βαρύτερα πρόστιμα που τους έχουν καταλογισθεί και όποιες άλλες ποινές έπονται. Τώρα ο διασυρμός. Και όχι μόνον. Η τακτική της πρόωρης δημοσιοποίησης λίστας πολιτών και επιχειρήσεων που υπέπεσαν σε φορολογικές παραβάσεις χωρίς προηγουμένως να οριστικοποιηθούν οι υποθέσεις τους έχει από καιρό προβληματίσει τον επιχειρηματικό κόσμο. Δυσφημείται χωρίς να έχει προηγηθεί το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα της ακρόασης. Κάτι παρόμοιο έγινε και πριν από μερικούς μήνες, όταν δόθηκαν στη δημοσιότητα λίστες με ονόματα όσων χρωστούσαν στο δημόσιο. Πολλοί από αυτούς προσέφυγαν στη δικαιοσύνη, όπου οι υποθέσεις τους εκκρεμούν. Ως τότε έχουν τη ρετσίνα του φοροφυγά. Βεβαίως είναι πολύ πιθανόν να έχει δίκιο η διοίκηση για τις περισσότερες από τις υποθέσεις που έδωσε στη δημοσιότητα. Φοροδιαφυγή υπάρχει και είναι μεγάλη. Δεν αποκλείεται όμως το ενδεχόμενο κάποιες από τις υποθέσεις αυτές να μη συνιστούν κατά κυριολεξία φοροδιαφυγή. Να έχουν προκύψει από παρερμηνεία ή εσφαλμένη εφαρμογή φορολογικών διατάξεων ή να αποτελούν εντελώς τυπικές παραβάσεις. Αν έτσι έχουν τα πράγματα για κάποιες από τις υποθέσεις που χαρακτηρίστηκαν περιπτώσεις φοροδιαφυγής και οι θιγόμενοι προσφύγουν στα δικαστήρια και δικαιωθούν, θα ζητήσει δημοσίως συγγνώμη το υπουργείο Οικονομικών; Ας μη διαφεύγει το γεγονός ότι και η διοίκηση έχει ευθύνες και αστικές και ποινικές.

## 2.1.5 ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΗ

Τέλος ένας βασικός παράγοντας φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής είναι η υπερβολική φορολόγηση. Η κατηγορία αυτή συνυπάρχει με την αβεβαιότητα γιατί κανένας δεν μπορεί να γνωρίσει το ύψος της συνολικής του επιβάρυνσης διότι εκτός του αναλογούντος φόρου για τα εισοδήματα του καλείται να καταβάλει επιπλέον φόρους με την μορφή έκτακτων εισφορών, πρακτικές οι οποίες δίνουν το απαραίτητο άλλοθι για μελλοντική απόκρυψη εισοδημάτων. Όσο μεγαλύτερη είναι η φορολογική επιβάρυνση των επιχειρηματιών τόσο μειώνεται το διαθέσιμο εισόδημα με αποτέλεσμα να αυξάνεται το κίνητρο και η τάση για φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή η οποία γίνεται εντονότερη στα υψηλότερα εισοδηματικά κλιμάκια όπου το όφελος είναι μεγαλύτερο. Σημαντικές αιτίες που ωθούν στην άνθηση της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής είναι οι υψηλοί συντελεστές φορολόγησης, τα τεκμήρια φορολόγησης, οι επιπλέον τακτικοί φόροι- περαίωση και η άδικη φορολογική κλίμακα που επιβάλλεται στους επιχειρηματίες.

### 2.1.5.1 ΥΨΗΛΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΗΣ

Μεγάλες αδικίες σε βάρος φορολογουμένων με χαμηλό εισόδημα που προέρχεται από μόνο μια πηγή προκαλεί η φορολόγηση κάθε κατηγορίας εισοδήματος με διαφορετικό τρόπο. Μεγάλοι χαμένοι είναι οι είναι οι αυτοαπασχολούμενοι που έχουν εισοδήματα από μια μόνο πηγή, δραστηριότητας. Αυτό συμβαίνει διότι το κράτος καθιερώνει διαφορετικό τρόπο φορολόγησης για κάθε κατηγορία εισοδήματος, αντί να διατηρούν μια ενιαία κλίμακα υπολογισμού του φόρου για το σύνολο των

εισοδημάτων κάθε φυσικού προσώπου. Φορολογούμενοι με χαμηλό εισόδημα προερχόμενο από μία μόνο πηγή θα πληρώνουν φόρο μεγαλύτερο σε σύγκριση με άλλους φορολογούμενους οι οποίοι έχουν υψηλότερο εισόδημα προερχόμενο από διαφορετικές πηγές. Φορολογούμενοι που δηλώνουν το ίδιο ύψος εισοδήματος αλλά από διαφορετικές πηγές δεν θα πληρώνουν τον ίδιο φόρο. Αυτές οι πρωτοφανείς στρεβλώσεις θα προκύψουν επειδή κάθε κατηγορία εισοδήματος θα φορολογείται πλέον αυτοτελώς με ξεχωριστή κλίμακα φορολογικών συντελεστών. Το συμπέρασμα που προκύπτει λοιπόν είναι ότι, με το νέο φορολογικό σύστημα, το οποίο επιβλήθηκε από την τρόικα, καθιερώνονται φόροι διαφορετικών «ταχυτήτων» ανάλογα με τις κατηγορίες των εισοδημάτων που δηλώνονται (από μισθωτές υπηρεσίες, από επιχειρηματική δραστηριότητα, από γεωργικές εκμεταλλεύσεις ή από ακίνητα), εξέλιξη η οποία θα αυξήσει ακόμη περισσότερο τις στρεβλώσεις και τις αδικίες που ήδη προκαλούνται από το υφιστάμενο σύστημα.

### 2.1.5.2 ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΗΣ

Τεκμήριο είναι μία τακτική που χρησιμοποιείται από το κράτος για την εμφάνιση των πραγματικών εισοδημάτων των πολιτών και την μερικώς πάταξη της φοροδιαφυγής. Για την ακρίβεια, το τεκμήριο είναι μία μέθοδος βάσει της οποίας μπορεί να καθοριστεί ένα άλλο εισόδημα σε σχέση με το δηλωθέν, και να φορολογηθεί ο πολίτης πάνω σε αυτό. Το κράτος ελέγχει το εισόδημα που δήλωσε κάποιος, σε σχέση με τα έξοδα που έκανε και σε σχέση με την περιουσία που κατέχει και ουσιαστικά αν τα νούμερα δεν είναι ρεαλιστικά (το εισόδημα είναι μικρότερο απ' όσα χρήματα χρειάζονται για τη συντήρηση ή αγορά των προαναφερθέντων), τότε αναπροσαρμόζει το εισόδημά του βάσει των προαναφερθέντων. Αυτό το καινούριο εισόδημα που ορίστηκε εξαιτίας του τεκμηρίου που ονομάζεται τεκμαρτό εισόδημα.

### 2.1.5.3 ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΤΩΝ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΟΡΩΝ – ΠΕΡΑΙΩΣΗ

Τακτικοί φόροι – περαίωση είναι ένα τέχνασμα που επινόησε το κράτος ώστε οι επιχειρηματίες που έχουν εκκρεμότητες με την εφορία, να μπορούν να τις κλείσουν απλά καταβάλλοντας ένα ποσό το οποίο θα ορίσει το κράτος ξεχωριστά για τον καθένα με αποτέλεσμα το κράτος να αυξάνει τα έσοδα του. Με αυτήν μέθοδο κερδίζουν και οι επιχειρήσεις, αλλά και το κράτος και αφορά όλες τις μικρό-μεσαίες επιχειρήσεις, εμπόρους και ελεύθερους επαγγελματίες και αλλά επαγγέλματα. Με τους τακτικούς φόρους - περαίωση οι επιχειρήσεις κλείνουν τυχόν εκκρεμότητες και παρατυπίες με την εφορία (άρα μπορούν να "κινηθούν" ελεύθερα και δεν κινδυνεύουν), αλλά και το κράτος εισπράττει χρήματα.

## 2.1.5.4 ΑΔΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΑ

Σημασία δεν έχει να δουλεύεις, αλλά να πληρώνεσαι για να δουλεύεις, γιατί η εφορία και οι λογαριασμοί δεν περιμένουν. Η άδικη φορολογική κλίμακα είναι η αιτία που τρομάζει τους επιχειρηματίες με το άκουσμα της. Το κράτος θα πρέπει να δημιουργήσει φορολογικά νομοσχέδια τα οποία θα πληρώνουμε φόρο μια φορά και όχι κάθε φορά που το κράτος έχει ελλείμματα στον προϋπολογισμό του και για να καλύψει τις ανάγκες του μας επιβαρύνει με επιπλέον φόρους. Το κράτος θα πρέπει να επινοήσει μια φορολογική κλίμακα η οποία δεν θα τρομοκρατεί αλλά θα είναι αντικειμενική απέναντι στον καθένα βάση κάποιων κριτηρίων ακόμα και φορολογικών ελαφρύνσεων δημιουργώντας του έτσι στους φορολογουμένους το συναίσθημα ότι είναι σωστό και πρέπον να καταβάλει τους φόρους που του αναλογούν και όχι φορτώνοντας τον με αλλεπάλληλους φόρους. η παραπάνω αιτία λειτουργεί σαν πρόβλημα μέσο στο μυαλό των φορολογουμένων που τον τρομάζει και του δημιουργεί το αίσθημα της αβεβαιότητας να ανταπεξέλθει όχι μόνο μελλοντικά σαν επιχείρηση αλλά στερώντας του και τα βασικά πράγματα για την καθημερινότητα του κάνοντας τον φορολογούμενο να φοροδιαφεύγει και να φοροαποφευγει για να επιβιώσει.

## 2.2.ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ

Αναλύοντας τη φοροδιαφυγή και τη φοροαποφυγή διαπιστώσαμε κάποιες συνέπειες οι οποίες χωρίζονται σε δυο κατηγορίες και είναι οι θετικές και οι αρνητικές .

### 2.2.1ΘΕΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ

Αναλύοντας το φαινόμενο της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής πολλοί πιστεύουν πως υπάρχουν και κάποιες θετικές επιδράσεις ,τόσο για την οικονομία όσο και για την οικονομική συμπεριφορά των επιχειρηματιών . Αυτές είναι :

- ❖ Σε πρώτο επίπεδο για τον επιχειρηματία και τις επιχειρήσεις , από την στιγμή που θεωρείται ότι η φοροδιαφυγή και η φοροαποφυγή είναι το μόνον μέσο που έχουν στη διάθεση τους και τους δίνει τη δυνατότητα αποταμίευσης . Με αυτόν τον τρόπο μάλιστα επιταχύνονται και οι ρυθμοί ανάπτυξης .
- ❖ Επίσης θετικό μπορεί να θεωρηθεί και το γεγονός ότι μπορεί να δώσει την δυνατότητα για πραγματοποίηση οικονομικών δραστηριοτήτων ,οι οποίες δεν θα υπήρχαν καθόλου λόγω φορολογίας .
- ❖ Ακόμα οι δημοσιές δαπάνες είναι ανάλογες με τα φορολογικά έσοδα , άρα δεν υφίσταται μεταφορά του φορολογικού βάρους σε άλλους φορολογουμένους .

- ❖ Και τέλος οι δημόσιες δαπάνες , έχουν λιγότερο όφελος από ότι οι ιδιωτικές άρα αυξάνεται και το κοινωνικό όφελος .  
(ΠΗΓΗ:www.okeanis.libteipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2472/log201400131.pdf?sequence=1 )

## 2.2.2 ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ

Ωστόσο όμως εκτός από τις θετικές συνέπειες φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής υπάρχουν και οι αρνητικές συνέπειες φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής που είναι εξίσου πολύ σημαντικές . Οι αρνητικές συνέπειες είναι :

- ❖ Το πρώτο και κυριότερο είναι ότι αποτελεί μια σοβαρή αιτία ύπαρξης του δημοσίου ελλείμματος μιας και προκαλεί έλλειψη οικονομικών πηγών για το κράτος , με αποτέλεσμα το τελευταίο να μην μπορεί να καλύψει τα έξοδα του . Το γεγονός αυτό οδηγεί τις κυβερνήσεις σε αυξημένο εσωτερικό δανεισμό, πράγμα που σημαίνει αύξηση των επιτοκίων προκειμένου να προσελκύσουν ιδιωτικά κεφάλαια προς κάλυψη του ελλείμματος . Παράλληλα οδηγεί και σε εξωτερικό δανεισμό όπου έχουμε λιγότερη ανεξαρτησία και ελευθερία οικονομικών και άλλων πηγών για την χώρα, αλλά και αύξηση του δημοσίου χρέους λόγω των υψηλών επιτοκίων του εξωτερικού δανεισμού .
- ❖ Επίσης, έχουμε τη δημιουργία ανισοτήτων μεταξύ των πολιτών μιας και κάποια επαγγέλματα μπορούν να φοροδιαφεύγουν και φοροαποφεύγουν και κάποια όχι . Αυτό με τη σειρά του , όχι μόνο δημιουργεί ανισότητα ως προς την επιβάρυνση των φορολογουμένων , αλλά οι φόροι αυξάνονται συνεχώς για τους μη φοροδιαφεύγοντες λόγω της έλλειψης δημοσίων εσόδων . Με αυτόν τον τρόπο , μπορεί να επηρεαστεί η φορολογική συνείδηση των φορολογουμένων που είναι συνεπείς με τις υποχρεώσεις τους , το οποίο έχει σαν αποτέλεσμα την διεύρυνση του φαινομένου της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής .
- ❖ Στη συνέχεια , το καθεστώς της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής οδηγεί σε κακό καταμερισμό των πηγών πλούτου , δεδομένου ότι οι πολίτες συχνά επιλέγουν να κάνουν διαφορές οικονομικές δραστηριότητες , έχοντας σαν κριτήριο το επίπεδο ευκολίας της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής και όχι αυτό της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας .
- ❖ Σαν επακόλουθο της παραπάνω συνέπειας έχουμε , την νόθευση στον τομέα του ανταγωνισμού ,όπου κάποιες επιχειρήσεις με οριακή κερδοφορία, χρησιμοποιούν την φοροδιαφυγή και φοροαποφυγη σαν πλεονέκτημα προκειμένου να μειώσουν το κόστος τους , πράγμα που απέχει πολύ από τον τέλει ανταγωνισμό . Με αυτό τον τρόπο ,αποθαρρύνονται οι επιχειρήσεις στο να στραφούν σε νέες επενδύσεις αλλά και σε λήψη ρίσκων για αύξηση της κερδοφορίας τους , αφού αυτό μπορούν να το επιτύχουν με την φοροδιαφυγή και την φοροαποφυγη.
- ❖ Επιπρόσθετα , για την κυβέρνηση η αύξηση της φοροδιαφυγής σημαίνει, υψηλά κόστη συναλλαγών και διοικήσεως , εφόσον πρέπει να δημιουργήσει και να καταστήσει αποτελεσματικό και λειτουργικό όλον εκείνον τον ελκτικό μηχανισμό που είναι απαραίτητος , για να κάνει την φοροδιαφυγή και φοροαποφυγη δυσκολότερη .Θα πρέπει ακόμα να θεσπίσει νόμους όσο

το δυνατόν αποτελεσματικότερους κατά την φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή και αυτό σημαίνει επιπλέον κόστος συναλλαγής .

- ❖ Μια εξίσου σημαντική συνέπεια της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής είναι, ότι πολλά ιδιωτικά εισοδήματα δεν συμπεριλαμβάνονται στις επίσημες έρευνες και στατιστικές όπως είναι αυτές του Α.Ε.Π. που δείχνουν την πραγματική κατάσταση της οικονομίας . Αυτό με τη σειρά του σημαίνει ότι , ότι η κυβέρνηση αδυνατεί να έχει πραγματική εικόνα της κατάστασης και είναι πολύ πιθανό , να προβεί σε λανθασμένες ενέργειες σε σχέση με την οικονομία ,ενώ ταυτόχρονα , υπάρχει ο κίνδυνος να επιφέρει αντίθετα αποτελέσματα από αυτά που επιδιώκει. Να δημιουργήσει δηλαδή περισσότερα προβλήματα από αυτά που θέλει να επιλύσει.
- ❖ Και τέλος αν λάβουμε σαν δεδομένο ότι οι δραστηριότητες των φοροφυγάδων επιχειρηματιών πληρώνονται πάντοτε τοις μετρητής , η φοροδιαφυγή και φοροαποφυγη μειώνει την ελαστικότητα της ζήτησης ρευστού στις αλλαγές των κρατικών επιτοκίων , κάτι που σημαίνει , μεγαλύτερες δυσκολίες στην εφαρμογή νομισματικής πολιτικής.  
(ΠΗΓΗ:[www.okeanis.libteipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2472/log201400131.pdf?sequence=1](http://www.okeanis.libteipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2472/log201400131.pdf?sequence=1) )

### 2.2.3 ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ

Η ικανότητα της φορολογίας να αντιμετωπίσει ικανοποιητικά , την τάση αυτή των φορολογουμένων για φοροδιαφυγή και φοροαποφυγη ,εξαρτάται από τον βαθμό οργάνωσης των φοροτεχνικών υπηρεσιών και την ποιότητα των φοροτεχνικών οργάνων , από το σύστημα που χρησιμοποιείται για τη βεβαίωση και εισπράξει των φόρων, από την διάθρωση του φορολογικού συστήματος και τέλος από το βαθμό λογιστικής οργάνωσης των οικονομικών μονάδων .Είναι προφανές πως αν οι φορολογούμενοι αισθανόταν ότι το κράτος είναι σε θέση να εντοπίσει την φοροδιαφυγή και τη φοροαποφυγη, η τάση τους για μια τέτοια ενέργεια θα ήταν ποιο περιορισμένη. Οι ρίζες όμως τις φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής έγκειται ποιο βαθιά στην οικονομία και είναι αρκετά δύσκολο να επαλειφθεί. Για αυτό προτείνονται κάποια μέτρα για την αντιμετώπιση της που είναι τα παρακάτω :

(ΠΗΓΗ:[www.okeanis.libteipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2472/log201400131.pdf?sequence=1](http://www.okeanis.libteipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2472/log201400131.pdf?sequence=1) )

#### ❖ ΟΙ ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Οι έλεγχοι αυτοί , θα πρέπει να γίνονται με βάση το προφίλ των φοροφυγάδων , καθώς και με τυχαία επιλογή . Ο έλεγχος με βάση το προφίλ θα επικεντρώνεται κυρίως σε πρόσωπα και επιχειρήσεις που έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής . Με την τυχαία επιλογή , θα γίνονται έλεγχοι σε πρόσωπο και επιχειρήσεις , που δεν ταιριάζουν στο προφίλ των φοροφυγάδων . Έτσι , θα διαπιστώνονται τα επίπεδα φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής και θα λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα .

(ΠΗΓΗ:[www.okeanis.libteipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2472/log201400131.pdf?sequence=1](http://www.okeanis.libteipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2472/log201400131.pdf?sequence=1) )

#### ❖ Η ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΑΥΤΟΜΑΤΑ

Για να ενισχυθεί ο ρόλος των αποδείξεων στη βελτίωση των φορολογικών εσόδων , αξίζει να διευρυνθεί η πιθανότητα να αυξηθεί η έκπτωση φόρου για συγκεκριμένες δαπάνες , ακόμα και αν αυτό γίνεται εις βάρος κάποιων φορολογικών εσόδων . Με αυτόν τον τρόπο , θα υπάρξει μια μεταστροφή στην νοοτροπία των φορολογούμενων και θα θεωρείται πλέον αυτονόητο το να εκδίδει κάποιος αποδείξεις , για οποιαδήποτε υπηρεσία και να παρέχει και έτσι να δηλώνει τους φόρους του .  
(ΠΗΓΗ:www.okeanis.libteipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2472/log201400131.pdf?sequence=1 )

#### ❖ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Από το 2011 έχει αποφασιστεί ότι όλες οι συναλλαγές μεταξύ των επιχειρήσεων κάθε κατηγορίας και οι μισθοδοσίες πρέπει να γίνονται υποχρεωτικά ,μέσω τραπεζικών λογαριασμών . Αυτό το μέτρο βέβαια , δεν τηρείται ακόμα πλήρως από όλες τις επιχειρήσεις , αλλά γίνονται προσπάθειες για την ολική επίτευξη αυτού .  
(ΠΗΓΗ:www.okeanis.libteipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2472/log201400131.pdf?sequence=1 )

#### ❖ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ

Σε συνδυασμό με τον επαγγελματικό λογαριασμό , έχουμε και την ηλεκτρονική τιμολόγηση και την πιστοποίηση της ηλεκτρονικής υπογραφής , όπου η εφαρμογή αυτών , θα γίνεται μεταξύ επιχειρήσεων και μεταξύ επιχειρήσεων και δημοσίου . Ήδη από το 2011 έχει αποφασιστεί ότι, τα τιμολόγια με συναλλαγές άνω των 500 ευρώ , γίνονται δεκτά μόνο μέσω ηλεκτρονικής υποβολής .  
(ΠΗΓΗ:www.okeanis.libteipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2472/log201400131.pdf?sequence=1 )

#### ❖ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Σε αυτόν τον τομέα απαιτείται η δημιουργία εξειδικευμένης υπηρεσίας, η οποία θα ελέγχει τους επιχειρηματίες με μεγάλα εισοδήματα , αξιοποιώντας στοιχεία και πληροφορίες, που συλλέγονται από διάφορους τομείς. Εξειδικευμένη υπηρεσία με αποστολή τη διερεύνηση, μεθοδολογία, τον έλεγχο και τον εντοπισμό της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής σε τομείς του παραεμπορίου καθώς και την αντιμετώπιση του, σε συνεργασία με άλλους φορείς .  
(ΠΗΓΗ:www.okeanis.libteipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2472/log201400131.pdf?sequence=1 )

#### ❖ ΠΑΙΔΕΙΑ

Ο χώρος της παιδείας , θα πρέπει να αναδιαμορφωθεί σε όλες του τις βαθμίδες , από το δημοτικό μέχρι και το πανεπιστήμιο . Κρίνεται σκόπιμο να διδάσκονται οι μαθητές – φοιτητές , από την αρχή της μαθησιακής τους δραστηριότητας , τις σωστές ηθικές αρχές , για το πώς θα πρέπει να συμπεριφέρονται στο μέλλον ,ως πιθανοί επιχειρηματίες ή μισθωτοί , ώστε να έχουν αυξημένη φορολογική συνείδηση ,σε όλους τους τομείς τις οικονομίας .

(ΠΗΓΗ:www.okeanis.libteipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2472/log201400131.pdf?sequence=1 )

#### ❖ ΕΝΕΡΓΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ

Καλείται ο κάθε πολίτης να γίνει ενεργός , αλλά ταυτόχρονα να τροποποιηθεί και η νομοθεσία της και να αναβαθμιστεί η δημόσια διοίκηση .

(ΠΗΓΗ:www.okeanis.libteipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2472/log201400131.pdf?sequence=1 )

#### ❖ ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Αυτό το μέτρο στοχεύει στο να υπάρξει μια απλοποιημένη νομοθεσία , ώστε να είναι κατανοητή από όλους του πολίτες , ανεξαρτήτου ηλικίας , μορφωτικού επίπεδου, κτλ. Ταυτόχρονα , να υπάρχει ενίσχυση σε πληροφοριακά συστήματα ,όπως το TAXIS , ώστε να πραγματοποιούνται συνεχείς έλεγχοι και διασταυρώσεις φορολογικών στοιχείων .

(ΠΗΓΗ:www.okeanis.libteipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2472/log201400131.pdf?sequence=1 )

#### ❖ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΙΑΣ

Θα πρέπει επίσης να υπάρχει σωστή και αποτελεσματική διαχείριση και κατανομή των φόρων που καταβάλλονται από τους πολίτες στο κράτος και στοχευόμενη δημοσιονομική πολιτική στη μείωση των κρατικών δαπανών . Επιτυγχάνοντας αυτό , θα μπορέσει να περιοριστεί η φοροδιαφυγή και η φοροαποφυγή ,γεγονός το οποίο θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη των πολιτών προς το κράτος .Καταβάλλοντας οι πολίτες , τους φόρους που αντιστοιχούν στον καθένα και βλέποντας , ότι τα χρήματα αυτά που καταβάλλονται στο κράτος αξιοποιούνται σωστά καλύπτοντας ανάγκες όπως π.χ. υγεία ,παιδεία, κ.α. ,τότε και μόνο τότε η οι φορολογούμενοι μπορούν να εμπιστευτούν το κράτος καθώς βλέπουν την κοινωνία μέσα στην οποία ζουν , να αναπτύσσεται . Αποτελεί λοιπόν ,σημαντικό κίνητρο για τους πολίτες , να αποδίδουν στο κράτος αυτά που του ανήκουν και με αυτόν τον τρόπο ,να έχουμε μείωση της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής .

(ΠΗΓΗ:www.okeanis.libteipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2472/log201400131.pdf?sequence=1 )

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΙΕΡΑΡΧΗΣΗΣ

### 3. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΙΕΡΑΡΧΗΣΗΣ (ΑΗΡ) - ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ (ΑΗΡ)

Η Διαδικασία Αναλυτικής Ιεραρχίας (ΑΗΡ) έχει αναπτυχθεί από τον T.Saaty και είναι ένα από τα πιο γνωστά και πιο ευρέως χρησιμοποιούμενες προσεγγίσεις MCA. Επιτρέπει στους χρήστες να αξιολογήσουν το σχετικό βάρος του πολλαπλά κριτήρια ή πολλαπλές επιλογές έναντι ορισμένων κριτηρίων σε ένα διαισθητικό τρόπο. Στην περίπτωση των ποσοτήτων βαθμολογίες δεν είναι διαθέσιμα, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής ή αξιολογητές μπορεί ακόμα να αναγνωρίσουν αν ένα κριτήριο είναι πιο σημαντικό από ό, τι άλλο. Ως εκ τούτου, οι κατά ζεύγη συγκρίσεις ελκυστικό για τους χρήστες. Ο Saaty δημιούργησε ένα συνεκτικό τρόπο μετατροπή του εν λόγω ζεύγη συγκρίσεις (X είναι πιο σημαντικό από το Y) σε ένα σύνολο αριθμών που αντιπροσωπεύουν το σχετική προτεραιότητα από κάθε ένα από τα κριτήρια (Saaty, 1994).

(INTERNET, 2015: [http://www.ivm.vu.nl/en/images/mca3\\_tcm53-161529.pdf](http://www.ivm.vu.nl/en/images/mca3_tcm53-161529.pdf))

### 3.1 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ-ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ-ΑΞΙΟΛΟΓΙΣΗ-ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ – ΣΥΝΔΙΑΣΜΟΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΣΗΣ (ΑΗΡ)

#### ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η ΑΗΡ, ως αντισταθμιστική μέθοδος, αναλαμβάνει την πλήρη συνάθροιση μεταξύ των κριτηρίων και αναπτύσσει μια γραμμική προσθετικό μοντέλο. Τα βάρη και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν κατά βάση από ζεύγη συγκρίσεις μεταξύ όλων των επιλογών με το άλλο. Σημειώστε ότι ΑΗΡ, όπως όλες τις μεθόδους MAVT, μπορεί να εφαρμοστεί μόνο όταν η αμοιβαία προτιμησιακή αξίωμα της ανεξαρτησίας εφαρμόζεται.

(INTERNET, 2015: [http://www.ivm.vu.nl/en/images/mca3\\_tcm53-161529.pdf](http://www.ivm.vu.nl/en/images/mca3_tcm53-161529.pdf))

#### ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Η βασική διαδικασία για τη διεξαγωγή της ΑΗΡ αποτελείται από τα ακόλουθα βήματα:

1. Δόμηση ένα πρόβλημα απόφασης και επιλογής των κριτηρίων:

Το πρώτο βήμα είναι να αποσυντεθούν ένα πρόβλημα απόφασης στα συστατικά του μέρη. Στην απλούστερη μορφή της, η δομή αυτή περιλαμβάνει ένα γκολ ή εστίαση σε κορυφαίο επίπεδο, κριτήρια (και υποκριτήρια) στα ενδιάμεσα επίπεδα, ενώ η χαμηλότερο επίπεδο περιέχει τις επιλογές. Τακτοποίηση όλα τα στοιχεία σε μια ιεραρχία παρέχει μια γενική εικόνα των πολύπλοκων σχέσεων και βοηθά η λήψη της απόφασης να εκτιμήσει κατά πόσον τα στοιχεία σε κάθε επίπεδο είναι της ίδιας τάξης

μεγέθους, ώστε να μπορούν να σε σύγκριση με ακρίβεια. Ένα στοιχείο σε ένα δεδομένο επίπεδο δεν πρέπει να λειτουργούν ως κριτήριο για όλα τα στοιχεία στο κάτω επίπεδο. Κάθε επίπεδο μπορεί να αντιπροσωπεύει μία διαφορετική τομή στο πρόβλημα, ώστε η ιεραρχία δεν χρειάζεται να είναι πλήρης (Saaty, 1990). Κατά την κατασκευή της ιεραρχίας, είναι απαραίτητο να εξετάσουμε το περιβάλλον γύρω από το πρόβλημα και να εντοπίσουν τα θέματα ή τις ιδιότητες που συμβάλλουν στη λύση καθώς και για τον εντοπισμό όλων των συμμετεχόντων που σχετίζονται με το πρόβλημα.

2. Ο καθορισμός προτεραιοτήτων των κριτηρίων σύγκριση κατά ζεύγη (βάρους)

Για κάθε ζεύγος των κριτηρίων, η λήψη της απόφασης καλείται να απαντήσει σε μια ερώτηση, όπως "Πόσο σημαντική είναι η Κριτήριο A σε σχέση με το κριτήριο B; "Αξιολόγηση της σχετικής προτεραιότητας των κριτηρίων γίνεται με την εκχώρηση ενός βάρους μεταξύ 1 (ίδια σημασία) και 9 (εξαιρετικής σημασίας) στο πιο σημαντικό κριτήριο, ενώ η αμοιβαίες αυτής της τιμής αποδίδεται στο άλλο κριτήριο στο ζεύγος. Οι ζυγίσεις στη συνέχεια κανονικοποιούνται και κατά μέσο όρο, προκειμένου να υπολογισθεί το μέσο βάρος για κάθε κριτήριο.

3. Κατά ζεύγη σύγκριση των επιλογών για κάθε κριτήριο (scoring).

Για κάθε ζεύγος σε κάθε κριτήριο η καλύτερη επιλογή απονέμεται μια βαθμολογία, πάλι, σε μια κλίμακα από 1 (Εξίσου καλό) και 9 (απολύτως καλύτερο), ενώ η άλλη επιλογή στο ζευγάρι αποδίδεται βαθμολογία ίση με το αμοιβαία της τιμής αυτής. Κάθε ρεκόρ βαθμολογίας πόσο καλά επιλογή "x" ανταποκρίνεται κριτήριο "Y". Στη συνέχεια, οι βαθμολογίες κανονικοποιούνται και κατά μέσο όρο. Συγκρίσεις των στοιχείων σε ζεύγη απαιτούν ότι είναι ομοιογενείς ή κοντά σε σχέση με την κοινή αποδίδουν? Αλλιώς σημαντικά σφάλματα μπορούν να εισαχθούν στη διαδικασία της μέτρησης (Saaty, 1990).

4. Αποκτώντας μια συνολική σχετική βαθμολογία για κάθε επιλογή

Στο τελικό στάδιο οι βαθμολογίες επιλογή σε συνδυασμό με τα βάρη κριτήριο για να προκύψει η συνολική βαθμολογία για κάθε επιλογή. Ο βαθμός στον οποίο οι επιλογές που ικανοποιούν τα κριτήρια ζυγίζεται σύμφωνα με την σχετική σημασία των τα κριτήρια. Αυτό γίνεται με απλή σταθμική άθροιση (βλέπε προηγούμενο κεφάλαιο). Τέλος, μετά τις αποφάσεις έχουν γίνει σχετικά με τον αντίκτυπο όλων των στοιχείων και των προτεραιοτήτων έχουν υπολογιστεί για την ιεραρχία ως σύνολο, μερικές φορές και με προσοχή, τα λιγότερο σημαντικά στοιχεία μπορεί να πέσει από περαιτέρω εξέταση, λόγω του σχετικά μικρού επιπτώσεις τους στο συνολικό στόχο. Οι προτεραιότητες μπορούν, στη συνέχεια, να υπολογισθεί εκ νέου σε όλη, είτε με είτε χωρίς αλλαγή των δικαστικών αποφάσεων (Saaty, 1990). Παρατήρηση: Ειδικά στην περίπτωση των πολύπλοκων θεμάτων βιωσιμότητας η compensability μεταξύ των κριτηρίων μπορεί να είναι προβληματική. Η ιδέα της «γλευκών» και «θέλει» αναπτύχθηκε και αναφέρεται από De Brucker et al. (1995) είναι μια δυνατότητα να «αποδυναμώσει» ο ανταποδοτικός χαρακτήρας του AHP (ή άλλα MCA μεθόδους), εάν είναι απαραίτητο. Μια επιλογή που δεν πληρούν ένα ή περισσότερα «γλευκών» θεωρείται ανέφικτο και είναι αποκλείστηκαν από περαιτέρω μελέτη. Οι υπόλοιπες επιλογές συνέχεια αξιολογούνται με βάση το πόσο καλά ανταποκρίνονται οι «θέλει» (στόχοι που πρέπει να μεγιστοποιηθεί).

(INTERNET, 2015: [http://www.ivm.vu.nl/en/images/mca3\\_tcm53-161529.pdf](http://www.ivm.vu.nl/en/images/mca3_tcm53-161529.pdf))

## ΑΞΙΟΛΟΓΙΣΗ

Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων

Διαδικασιών πολιτικής:

AHP μπορεί να υποστηρίξει αποτελεσματικά τη λήψη αποφάσεων ως προς τα σύνθετα ζητήματα της βιωσιμότητας και μπορεί να βοηθήσει στην αναγνώριση και να προσδιορίσουν κάποιο πρόβλημα με λεπτομέρεια. Είναι ευρέως χρησιμοποιείται για να αποσυντεθεί ένα πρόβλημα απόφασης μέσα της τα συστατικά μέρη, τα οποία στη συνέχεια ιεραρχικά δομημένοι. Πολλαπλές και μάλιστα μπορεί να ληφθεί αλληλοσυγκρουόμενων στόχων υπόψη. Επιπλέον, τα ζεύγη σύγκριση ιθύνοντες δυνάμεις προσέγγιση για να εξετάσει κάθε μεμονωμένα trade-off στο πρόβλημα της απόφασης, η οποία μπορεί να είναι μια χρονοβόρα εργασία. Ως αποτέλεσμα, AHP προσφέρει μια κατάταξη επιλογών που διευκολύνει την επιλογή μιας πολιτικής επιλογής. AHP είναι λιγότερο κατάλληλο για την εφαρμογή και

Η αξιολόγηση των εφαρμοζόμενων πολιτικών επιλογών.

Βιωσιμότητα πτυχές:

AHP είναι σε θέση να συγκρίνουν τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις, ανεξάρτητα από το έτος μετρητή. Περαιτέρω πτυχές της αειφορίας όπως (από) σύζευξη, την προσαρμοστικότητα, (υπερύθρου) αναστρεψιμότητα μπορεί να ενσωματωθεί ως κριτήρια για να συγκρίνει εναλλακτικές

πολιτικές. Επίσης, οι επιπτώσεις στις αναδιανεμητικές επιδράσεις σε διαφορετικές ομάδες / τομέων / περιοχών μπορεί να συμπεριληφθεί στο AHP ως ξεχωριστές κατηγορίες. AHP μπορεί να συγκρίνει τις επιπτώσεις ανεξάρτητα από την παγκόσμια διάσταση και μπορεί να είναι εφαρμόζεται σε χωρικά δεδομένα. Περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις είναι δυνατόν να καλύπτονται ταυτόχρονα από AHP.

Λειτουργικές πτυχές:

Ανάγκες σε εργατικό δυναμικό και το χρόνο, καθώς και οι δαπάνες για την εφαρμογή του εργαλείου είναι δύσκολο να εκτιμηθούν και εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό σχετικά με το θέμα. Το ίδιο ισχύει και για τις ανάγκες και της διαθεσιμότητας δεδομένων. Σε γενικές γραμμές, πολύ δεδομένων είναι απαραίτητη για την εκτίμηση οι επιπτώσεις, ενώ η απαιτούμενη ποσότητα της κρίσης εμπειρογνομώνων για να εξηγήσει τα αποτελέσματα είναι μέτρια. Ποιοτικός και ποσοτικά δεδομένα μπορούν να ενσωματωθούν.

Αναλυτική διαδικασία ιεράρχησης (AHP).

Η μεθοδολογία για AHP είναι σαφής, απλή και καλά τεκμηριωμένη. Δεδομένου ότι η προσέγγιση απαιτεί πολύπλοκους υπολογισμούς, αντιστοιχεί λογισμικό υποστηρίζει τους χρήστες. Υπό ορισμένες συνθήκες, κατάταξη ανωμαλίες μπορεί να συμβεί όταν AHP ή κάποια από τις παραλλαγές του χρησιμοποιείται. Αλλά ανάλυση ευαισθησίας επιτρέπει την λήψη της απόφασης να εκτιμήσει πώς εναλλακτική αξιολογήσεις θα αλλάξει αν κριτήρια βάρη άλλαξαν. AHP μπορεί να υποστηρίξει την μοντελοποίηση του κινδύνου σε μια ποικιλία τρόπων. Συγκεκριμένα, η μοντελοποίηση της σχετικής αντί απόλυτες πιθανότητες και η χρήση των αξιών προσαρμόζονται κινδύνου μπορεί να προσφέρει νέες ευκαιρίες για την υποστήριξη λήψης αποφάσεων. Καμία συγκεκριμένη χρονική κλίμακα συνδέεται με AHP και δεν υπάρχουν περιορισμοί όσον αφορά τη γεωγραφική κάλυψη.

(INTERNET, 2015: [http://www.ivm.vu.nl/en/images/mca3\\_tcm53-161529.pdf](http://www.ivm.vu.nl/en/images/mca3_tcm53-161529.pdf))

## ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ

AHP υπήρξε πολύ επιτυχής όσον αφορά την απόκτηση της αποδοχής των επαγγελματιών, πιθανώς λόγω της εξυπηρετικότητας η ιεραρχική παρουσίαση του προβλήματος και η προσφυγή της κατά ζεύγη συγκρίσεων κατά προτίμηση εκμείωση. Το φάσμα των αναφερθέντων πρακτικές εφαρμογές είναι εκτεταμένη (Vargas, 1990) και περιλαμβάνει Κατανομή Πόρων, Στρατηγικού Σχεδιασμού και Έργων / Διαχείρισης Κινδύνων. Ramanathan et al. (2001) προτείνει δηλαδή η AHP για να αντιμετωπίσει την ανάγκη για την εξέταση πολλαπλών κριτηρίων και πολλούς ενδιαφερόμενους φορείς σε Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΕΠΕ). Gomez-Limon & Atance (2004) χρησιμοποίησαν την τεχνική της AHP προκειμένου να αποκαλύψει τις προτιμήσεις ότι οι πολίτες εκχωρήσετε στους διάφορους πιθανούς στόχους της Ευρωπαϊκής Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ). Αυτό μεθοδολογική προσέγγιση έχει εφαρμοστεί στους πολίτες της Castilla y León (Ισπανία). AHP ως μία από τις μεθόδους που παρουσιάζονται NEΠ δεν εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια της μελέτης περίπτωσης της Βιώσιμης Ανάπτυξης-A-Test. Όσον αφορά το θέμα της μελέτης περίπτωσης, η οδηγία για τα βιοκαύσιμα και η επιδότηση των ενεργειακών καλλιεργειών, AHP θα μπορούσε έχουν χρησιμοποιηθεί για να αποσυντεθούν και να παρουσιάσει το πρόβλημα της πολιτικής σε μια πολυκριτηριακή μόδας, και στη συνέχεια να υποστηρίζουν τα στάδια των επιλογών πολιτικής περιγραφή και αξιολόγηση.

(INTERNET, 2015: [http://www.ivm.vu.nl/en/images/mca3\\_tcm53-161529.pdf](http://www.ivm.vu.nl/en/images/mca3_tcm53-161529.pdf))

## ΣΥΝΔΙΑΣΜΟΙ

Αν AHP είναι μια μεθοδολογία λήψης αποφάσεων από μόνη της, την ικανότητά του να προκαλεί ακριβή κλίμακα λόγω μετρήσεις και να τις συνδυάσετε σε πολλά κριτήρια που έχει οδηγήσει σε εφαρμογές AHP, σε συνδυασμό με και πολλά άλλα εργαλεία υποστήριξης αποφάσεων και μεθοδολογίες. AHP έχει χρησιμοποιηθεί σε συνδυασμό με, γραμμικό προγραμματισμού, ακέραιου προγραμματισμού, προγραμματισμός στόχων, η ανάλυση φάκελο δεδομένων, ισορροπημένη κάρτες σκορ, η γενετική αλγορίθμων, και τα δίκτυα Neurol. Η SWOT (Kurttila et al., 2000) είναι ένα παράδειγμα ενός συνδυασμού αναπτύχθηκε ειδικά για τους σκοπούς της πρακτικές στρατηγικού σχεδιασμού. Η προσέγγιση στην οποία οι SWOT αποτελεί το γενικό πλαίσιο, και η AHP είναι εφαρμόζονται σε αυτό το πλαίσιο, προκειμένου να φέρει ποσοτική ικανότητα ανάλυσης στη διαδικασία σχεδιασμού, έχει δοθεί το όνομα SWOT. Επίσης, έχει δοκιμαστεί σε στρατηγικό σχεδιασμό των φυσικών πόρων στην πολιτεία της δασοκομίας στο Φινλανδία (Pesonen et al., 2001). Όπως έχουν μόνο προκαταρκτικές δοκιμές έχουν γίνει μέχρι σήμερα, η μέθοδος είναι υποχρεωμένη να εξελιχθεί περαιτέρω, και οι νέες εκδόσεις θα αναπτυχθούν (Kangas et al., 2001). Η AHP μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για να συγκρίνει τις επιδράσεις των εναλλακτικών πολιτικών που παράγονται από άλλα εργαλεία όπως η σωματική, εργαλεία αξιολόγησης, εργαλεία μοντελοποίησης και εργαλεία περιβαλλοντικής αξιολόγησης. Μπορεί να εφαρμοστεί σε συνδυασμό με ανάλυση των ενδιαφερομένων και, τέλος, AHP είναι σε θέση να υποστηρίξει την αξιολόγηση των εναλλακτικών πολιτικές / προγράμματα / έργα στη ΣΙΑ και τη θάλασσα.

(INTERNET, 2015: [http://www.ivm.vu.nl/en/images/mca3\\_tcm53-161529.pdf](http://www.ivm.vu.nl/en/images/mca3_tcm53-161529.pdf))

### 3.2 ΠΛΕΟΝΕΚΤΙΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ (AHP)

Τα δυνατά και αδύνατα σημεία του AHP έχουν αποτελέσει αντικείμενο ουσιαστικής συζήτησης μεταξύ των ειδικών στην MCA.

**Πλεονεκτήματα:**

Τα πλεονεκτήματα της AHP σε σχέση με άλλες μεθόδους πολλαπλών κριτηρίων είναι η ευελιξία, διαισθητικό την έκκλησή του προς τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων και την ικανότητά της να ελέγξει τις ασυνέπειες (Ραμανάθαν 2001). Σε γενικές γραμμές, οι χρήστες βρίσκουν ζεύγη μορφή σύγκριση εισαγωγής δεδομένων απλή και εύκολη.

- ❖ Επιπλέον, η μέθοδος AHP έχει το πλεονέκτημα ότι αποσυνθέτει ένα πρόβλημα σε απόφαση συστατικά μέρη της και χτίζει ιεραρχίες των κριτηρίων. Εδώ, η σημασία του κάθε στοιχείου (κριτήριο) καθίσταται σαφές (Macharis et al. 2004).
- ❖ AHP βοηθά να συλλάβει δύο υποκειμενικές και αντικειμενικές μέτρα αξιολόγησης. Ενώ παρέχει μια χρήσιμη μηχανισμό για τον έλεγχο της συνέπειας των μέτρων αξιολόγησης και εναλλακτικές λύσεις, AHP μειώνει μεροληψία στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
- ❖ Η μέθοδος AHP υποστηρίζει ομαδική λήψη αποφάσεων με συναίνεση από τον υπολογισμό της γεωμετρικής μέσος όρος των επιμέρους ζεύγη συγκρίσεις (Ζαχίρ 1999).
- ❖ AHP είναι μοναδικά τοποθετημένη για να βοηθήσει καταστάσεις μοντέλο της αβεβαιότητας και του κινδύνου, δεδομένου ότι είναι σε θέση να απορρέουν κλίμακες όπου τα μέτρα συνήθως δεν υπάρχουν (Κεχρί & Wedley 2002).

**Αδυναμίες:**

Παρά τη δημοτικότητα του AHP, πολλοί συγγραφείς έχουν εκφράσει την ανησυχία του για ορισμένα ζητήματα στην AHP μεθοδολογία. Πολλοί ερευνητές έχουν από καιρό παρατηρούνται κάποιες περιπτώσεις στις οποίες μπορεί να συμβεί κατάταξη παρατυπίες, όταν η

AHP ή κάποια από τις παραλλαγές του χρησιμοποιείται. Αυτή η αντιστροφή κατάταξη είναι πιθανό να συμβεί π.χ. όταν ένα αντίγραφο ή κοντά σε αντίγραφο ενός υπάρχοντος επιλογή προστίθεται στο σύνολο των εναλλακτικών λύσεων που αξιολογούνται. Απέδειξαν ότι αντιστροφή τάξη δεν είναι δυνατόν όταν χρησιμοποιείται ένας πολλαπλασιαστικός παραλλαγή του AHP. Ένα βασικό ζήτημα για τις AHP κατάταξη αντιστροφές είναι η ερμηνεία των βαρών κριτηρίων. Ωστόσο, η AHP και μερικές από τις παραλλαγές του θεωρούνται από πολλούς ως η πιο αξιόπιστη μέθοδος MCDM.

- ❖ Το AHP-μέθοδος μπορεί να θεωρηθεί ως ένα πλήρες μέθοδος συσσωμάτωσης του τύπου προσθέτου. Ο πρόβλημα με συνυπολογισμό, είναι ότι η αποζημίωση ανάμεσα στο καλό σκορ σε ορισμένα κριτήρια και κακές βαθμολογίες σε άλλα κριτήρια μπορεί να συμβεί. Λεπτομερείς, και συχνά σημαντικές, οι πληροφορίες μπορούν να χαθούν από την εν λόγω συνάθροιση.
- ❖ Με AHP το πρόβλημα απόφαση αποσυντίθεται σε έναν αριθμό υποσυστημάτων, εντός του οποίου και μεταξύ των οποίων θα πρέπει να ολοκληρωθεί ένας σημαντικός αριθμός των κατά ζεύγη συγκρίσεις. Αυτή η προσέγγιση έχει το μειονέκτημα ότι ο αριθμός των κατά ζεύγη συγκρίσεις πρέπει να γίνουν, μπορεί να γίνει πολύ μεγάλο ( $n(N-1)/2$ ), και έτσι να γίνει μια μακρά εργασία (Macharis et al. 2004).

- ❖ Ένα άλλο σημαντικό μειονέκτημα της μεθόδου AHP είναι η τεχνητή περιορισμός της χρήσης του 9-σημείο κλίμακα. Μερικές φορές, ο δημιουργός αποφάσεων μπορεί να δυσκολεύονται να διακρίνουν μεταξύ τους και πείτε για παράδειγμα αν η μία εναλλακτική λύση είναι 6 ή 7 φορές πιο σημαντική από ό, τι άλλο. Επίσης, το AHP

μέθοδος δεν μπορεί να αντιμετωπίσει το γεγονός ότι η εναλλακτική λύση A είναι 25 φορές πιο σημαντικό από ό, τι εναλλακτικές C. Λόγω της συζήτησης σχετικά με την κλίμακα του περιορισμούς, τροποποίησε τη διαδικασία στη μελέτη τους, χρησιμοποιώντας ένα 2-σημείο κλίμακα, λόγω των χρονικών περιορισμών που διατίθενται στους φορείς λήψης αποφάσεων. Έτσι, οι ιθύνοντες αναφέρεται μόνο εάν ένα κριτήριο ήταν περισσότερο ή λιγότερο σημαντικό ή εξίσου σημαντικό με το σύντροφό της.

(INTERNET, 2015: [http://www.ivm.vu.nl/en/images/mca3\\_tcm53-161529.pdf](http://www.ivm.vu.nl/en/images/mca3_tcm53-161529.pdf))

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 :ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ**

### **4.ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

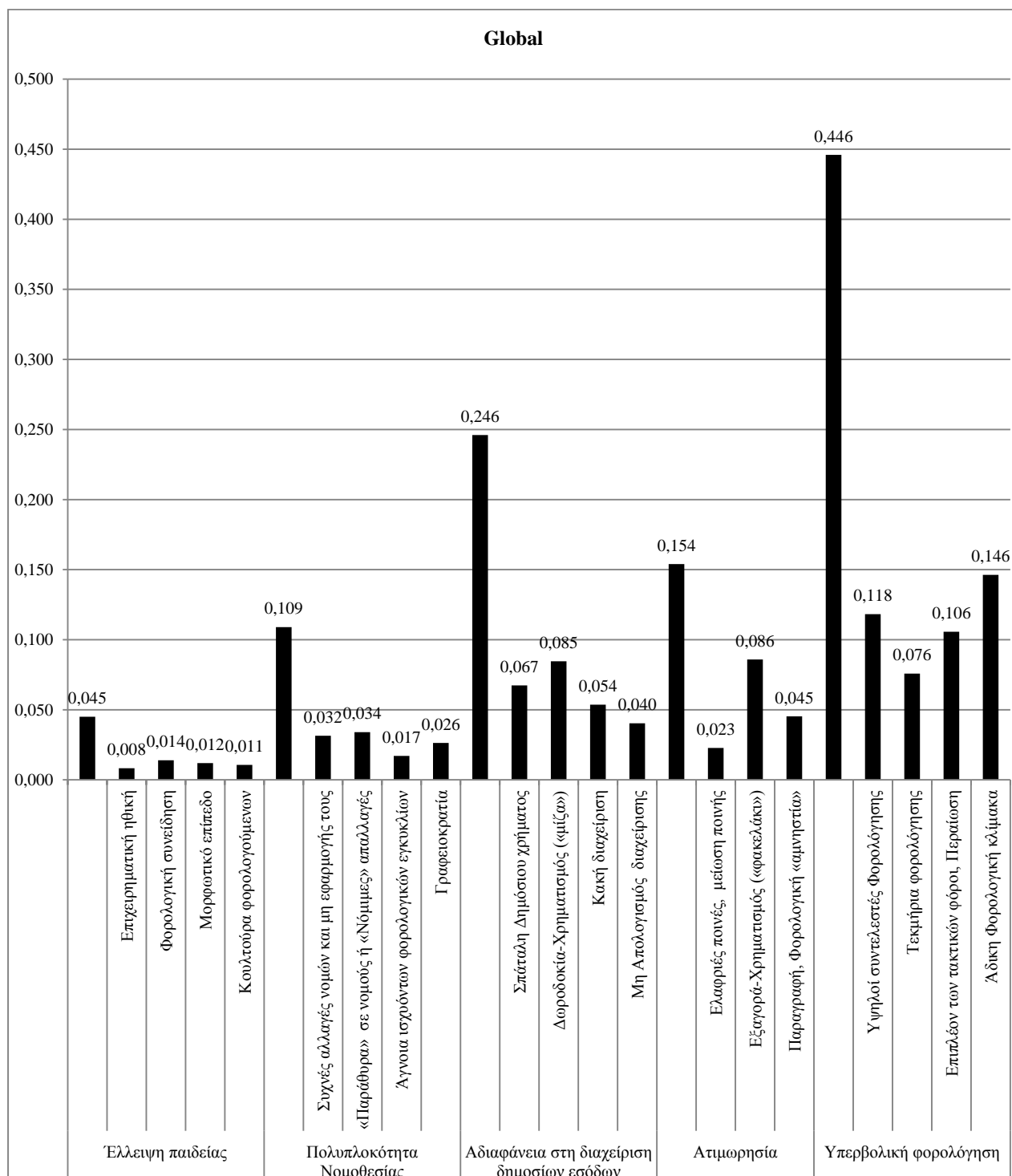
Το κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει την έρευνα με ερωτηματολόγια που έγινε στο νομό Θεσπρωτίας με σκοπό την ανεύρεση των «αιτιών της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής των επιχειρηματιών». Στη συνέχεια του κεφαλαίου αυτού θα δούμε με πίνακες τα στατιστικά που προκύπτουν από τις συγκρίσεις των αιτιών που προκαλούν τη φοροδιαφυγή και την φοροαποφυγή αλλά και την σύγκριση ανάμεσα στα υποκριτηρια αυτών. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορέσουμε να έχουμε μια πιο αναλυτική εικόνα και καλύτερη γνώση για αυτό το φαινόμενο που αντιμετωπίζουμε καθημερινά .Το πρόγραμμα που χρησιμοποιήθηκε για να μας βοηθήσει στην έρευνα μας και στην ανάλυση των στατιστικών μας στοιχείων είναι το Expert Choice. Τα ερωτηματολόγια που χρησιμοποιήσαμε για το κομμάτι τις έρευνας μας δόθηκαν έτοιμα από τον επιβλέποντα καθηγητή της παρούσας εργασίας κ. Μιχαήλ Διακομιχάλη. Το δείγμα της έρευνας είναι ικανοποιητικό στο νομό Θεσπρωτίας γιατί μας απάντησαν 41 επιχειρηματίες . Στο κομμάτι τις έρευνας μας έχουμε επιλέξει το επίπεδο σύγκρισης global μέτρο σύγκρισης που είναι παγκόσμιο.

#### 4.1 ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ	LOCAL	GLOBAL
<b>Έλλειψη παιδείας</b>	<b>0,045</b>	<b>0,045</b>
Επιχειρηματική ηθική	0,185	0,008
Φορολογική συνείδηση	0,311	0,014
Μορφωτικό επίπεδο	0,266	0,012
Κουλτούρα φορολογούμενων	0,238	0,011
<b>Πολυπλοκότητα Νομοθεσίας</b>	<b>0,109</b>	<b>0,109</b>
Συχνές αλλαγές νομών και μη εφαρμογής τους	0,289	0,032
«Παράθυρα» σε νομούς ή «Νόμιμες» απαλλαγές	0,312	0,034
Άγνοια ισχυόντων φορολογικών εγκυκλίων	0,157	0,017
Γραφειοκρατία	0,242	0,026
<b>Αδιαφάνεια στη διαχείριση δημοσίων εσόδων</b>	<b>0,246</b>	<b>0,246</b>
Σπάταλη Δημόσιου χρήματος	0,274	0,067
Δωροδοκία-Χρηματισμός («μίζα»)	0,344	0,085
Κακή διαχείριση	0,218	0,054
Μη Απολογισμός διαχείρισης	0,164	0,040
<b>Ατιμωρησία</b>	<b>0,154</b>	<b>0,154</b>
Ελαφριές ποινές, μείωση ποινής	0,148	0,023
Εξαγορά-Χρηματισμός («φακελάκι»)	0,558	0,086
Παραγραφή, Φορολογική «αμνηστία»	0,294	0,045
<b>Υπερβολική φορολόγηση</b>	<b>0,446</b>	<b>0,446</b>
Υψηλοί συντελεστές Φορολόγησης	0,265	0,118
Τεκμήρια φορολόγησης	0,170	0,076
Επιπλέον των τακτικών φόροι, Περαιώση	0,237	0,106
Άδικη Φορολογική κλίμακα	0,328	0,146

Ο παραπάνω πίνακας δείχνει το ποσοστό που αντιστοιχεί σε κάθε κριτήριο και υποκριτήριο σε επίπεδο local και global. Εμείς στην εργασία μας χρησιμοποιούμε για την σχεδίαση των γραφημάτων το global επίπεδο ως μέτρο σύγκρισης .

#### 4.1.1 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

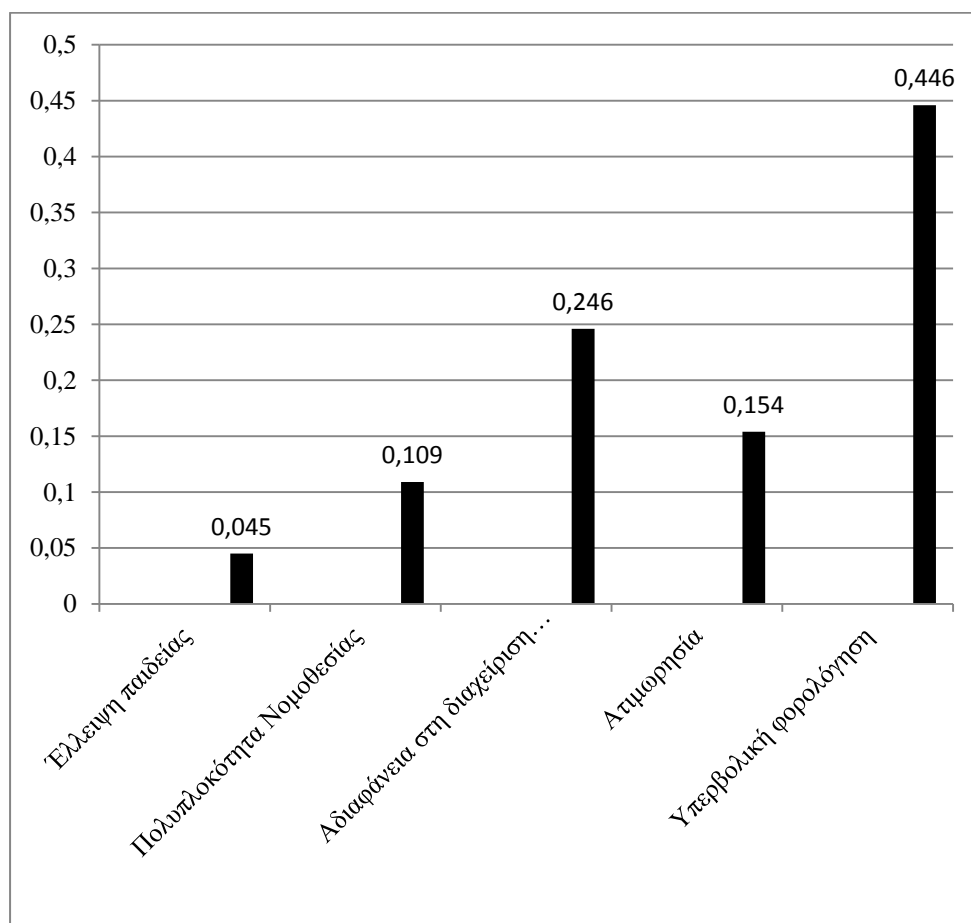


## 4.2 ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΘΕ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ
Έλλειψη παιδείας	<b>0,045</b>
Πολυπλοκότητα νομοθεσίας	<b>0,109</b>
Αδιαφάνεια στη διαχείριση δημοσίων εσόδων	<b>0,246</b>
Ατιμωρησία	<b>0,154</b>
Υπερβολική φορολόγηση	<b>0,446</b>
<b>ΣΥΝΟΛΟ ΠΟΣΟΣΤΟΥ</b>	<b>1</b>

Ο παραπάνω πίνακας απεικονίζει τη σύγκριση των κριτηρίων της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής μεταξύ τους που εντοπίσαμε στο νόμο Θεσπρωτίας σε global επίπεδο με τα ποσοστά τους .

### 4.2.1 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

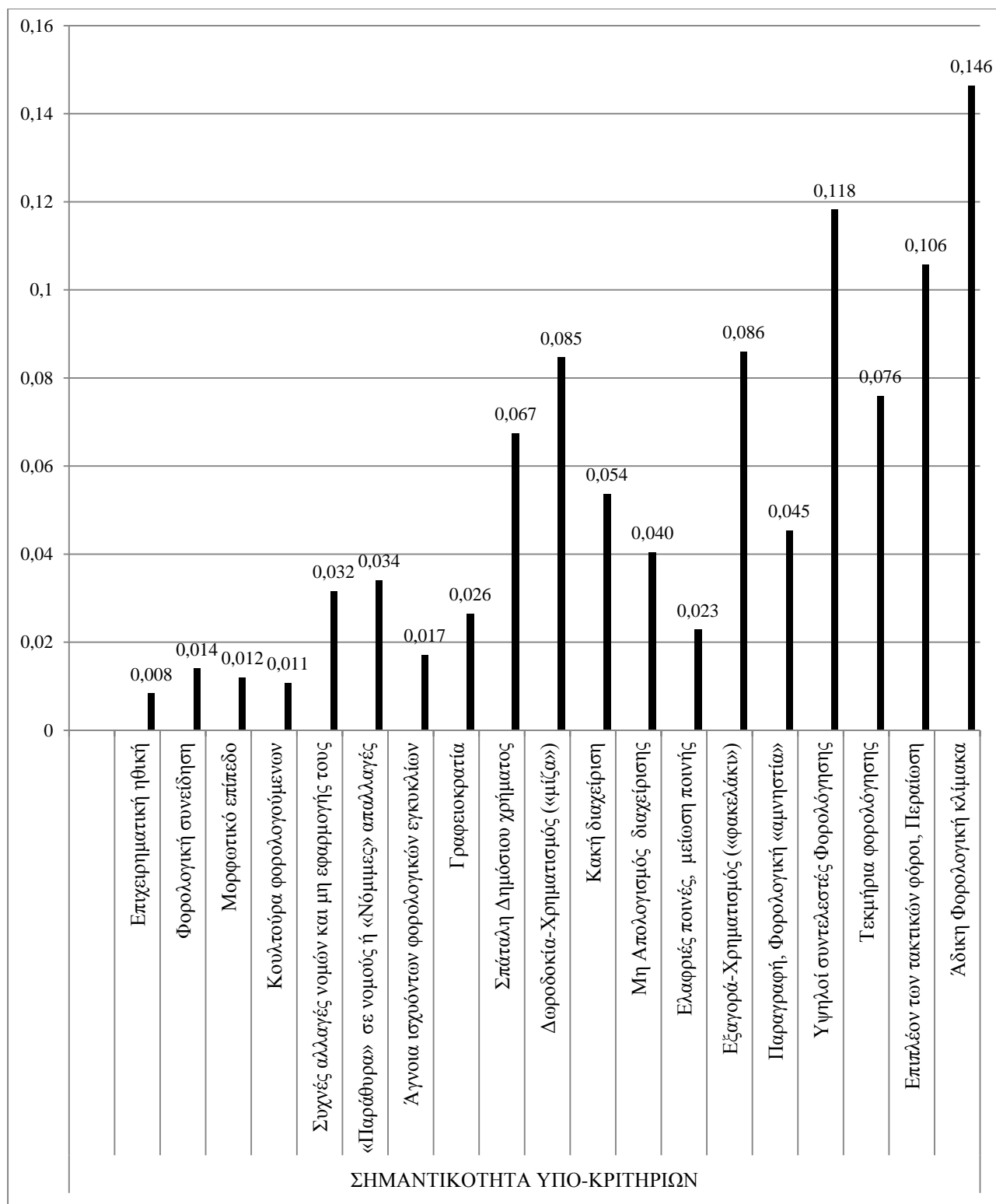


#### 4.3 ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ</b>	<b>ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΘΕ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΟΥ</b>
Επιχειρηματική ηθική	<b>0,008</b>
Φορολογική συνείδηση	<b>0,014</b>
Μορφωτικό επίπεδο	<b>0,012</b>
Κουλτούρα φορολογούμενων	<b>0,011</b>
Συχνές αλλαγές νομών και μη εφαρμογής τους	<b>0,032</b>
«Παράθυρα» σε νομούς ή «Νόμιμες» απαλλαγές	<b>0,034</b>
Άγνοια ισχυόντων φορολογικών εγκυκλίων	<b>0,017</b>
Γραφειοκρατία	<b>0,026</b>
Σπάταλη Δημόσιου χρήματος	<b>0,067</b>
Δωροδοκία-Χρηματισμός («μίζα»)	<b>0,085</b>
Κακή διαχείριση	<b>0,054</b>
Μη απολογισμός διαχείρισης	<b>0,040</b>
Ελαφριές ποινές, μείωση ποινής	<b>0,023</b>
Εξαγορά-Χρηματισμός («φακελάκι»)	<b>0,086</b>
Παραγραφή, Φορολογική «αμνηστία»	<b>0,045</b>
Υψηλοί συντελεστές Φορολόγησης	<b>0,118</b>
Τεκμήρια φορολόγησης	<b>0,076</b>
Επιπλέον των τακτικών φόροι, Περαιώση	<b>0,106</b>
Άδικη Φορολογική κλίμακα	<b>0,146</b>
<b>ΣΥΝΟΛΟ ΠΟΣΟΣΤΟΥ</b>	<b>1</b>

Ο παραπάνω πίνακας απεικονίζει το ποσοστό τις σύγκρισης των υποκριτηριων σε επίπεδο global και μας δείχνει αναλυτικά την άποψη των επιχειρηματιών για το κάθε υποκριτήριο ξεχωριστά . Με αυτόν τον τρόπο είναι ολοφάνερο να κατανοήσουμε πως κατατάσσουν οι επιχειρηματίες τα υποκριτηρια φοροδιαφυγής και φοροαποφυγης από τα ποιο σημαντικά στα λιγότερο σημαντικά .

### 4.3.1 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

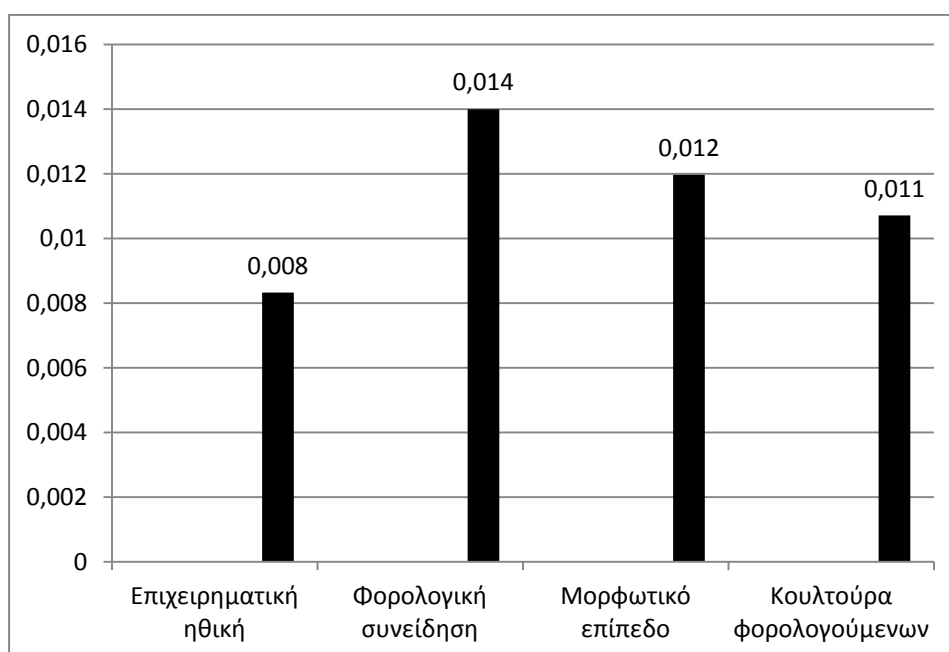


#### 4.4 ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΕΙΨΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΕ GLOBAL ΕΠΙΠΕΔΟ.

ΕΛΛΕΙΨΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Επιχειρηματική ηθική	0,008
Φορολογική συνείδηση	0,014
Μορφωτικό επίπεδο	0,012
Κουλτούρα φορολογούμενων	0,011

Ο παραπάνω πίνακας αυτός αναφέρεται στο κριτήριο της έλλειψης παιδείας . Σε αυτόν τον πίνακα έχουμε τη δυνατότητα να δούμε ποια είναι η άποψη των επιχειρηματιών στο θέμα της παιδείας. Η σύγκριση των υποκριτηριων μας βοηθαι επίσης να καταλάβουμε τη θεωρούν αυτοί πιο σημαντικό. Το κριτήριο της έλλειψης παιδείας καταλαμβάνει το 0,045% στον πίνακα σημαντικότητας των κριτηρίων . Σε αυτό το κομμάτι τα υποκριτηρια ανάλογα με τη σημαντικότητα τους κατατάσσονται με τα ποσοστά τους ως εξής η επιχειρηματική ηθική με 0,008 % ,η φορολογική συνείδηση με 0,014 % , το μορφωτικό επίπεδο με 0,012 % και η κουλτούρα φορολογουμένων με 0,011 % . Το υποκριτήριο που έχει την μεγαλύτερη σημαντικότητα σε αυτή την κατηγορία είναι η φορολογική συνείδηση με 0,014 % .

##### 4.4.1 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΕΙΨΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

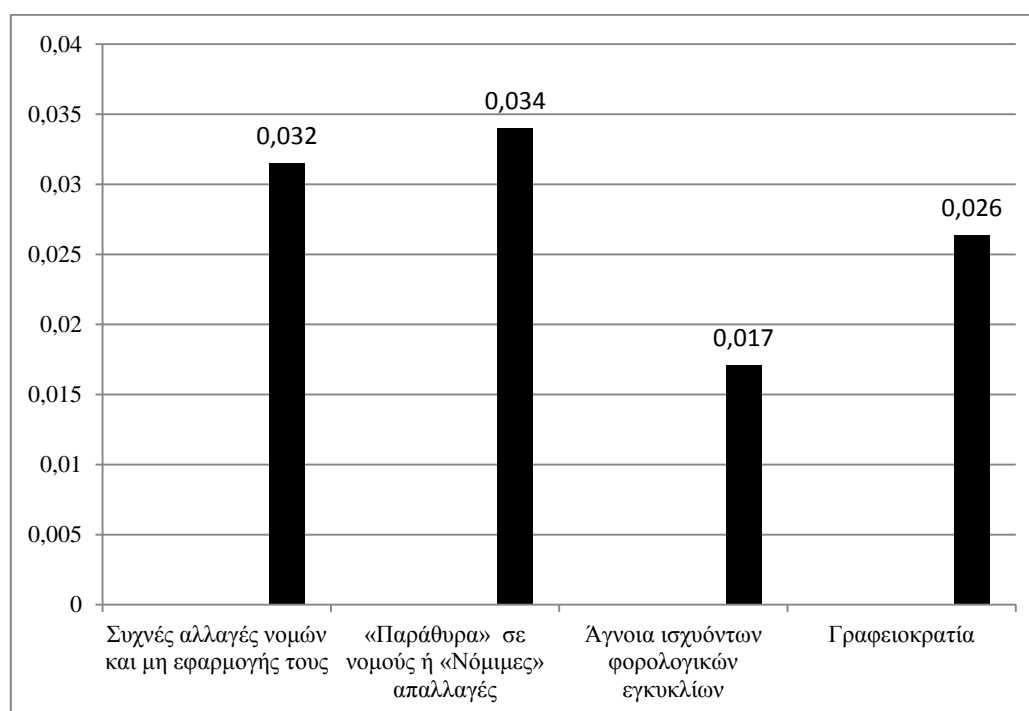


#### 4.5 ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΕ GLOBAL ΕΠΙΠΕΔΟ.

ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Συχνές αλλαγές νομών και μη εφαρμογής τους	0,032
«Παράθυρα» σε νομούς ή «Νόμιμες» απαλλαγές	0,034
Άγνοια ισχυόντων φορολογικών εγκυκλίων	0,017
Γραφειοκρατία	0,026

Ο πίνακας πολυπλοκότητας της νομοθεσίας αποτελεί ένα σημαντικό κομμάτι των αιτιών φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής των επιχειρηματιών . Η ανάλυση των στατιστικών στοιχείων των υποκριτηριων αυτής της αιτίας οδηγεί στο συμπέρασμα των λόγων που οδηγούν τους επιχειρηματίες στη φοροδιαφυγή και φοροαποφυγη. Το κριτήριο πολυπλοκότητας της νομοθεσίας έχει το ποσοστό σημαντικότητας 0,109% . τα υποκριτηρια αυτής της κατηγορίας έχουν την εξής κατάταξη στις συχνές αλλαγές νομών και μη εφαρμογής τους με 0,032% , το «Παράθυρα» σε νομούς ή «Νόμιμες» απαλλαγές με 0,034 % , η άγνοια ισχυόντων φορολογικών εγκυκλίων με 0,017 και η γραφειοκρατία με 0,026.το ποιο σημαντικό κριτήριο βάση του ποσοστού σε αυτή την κατηγορία είναι το «Παράθυρα» σε νομούς ή «Νόμιμες» απαλλαγές με 0,034 %.

##### 4.5.1 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

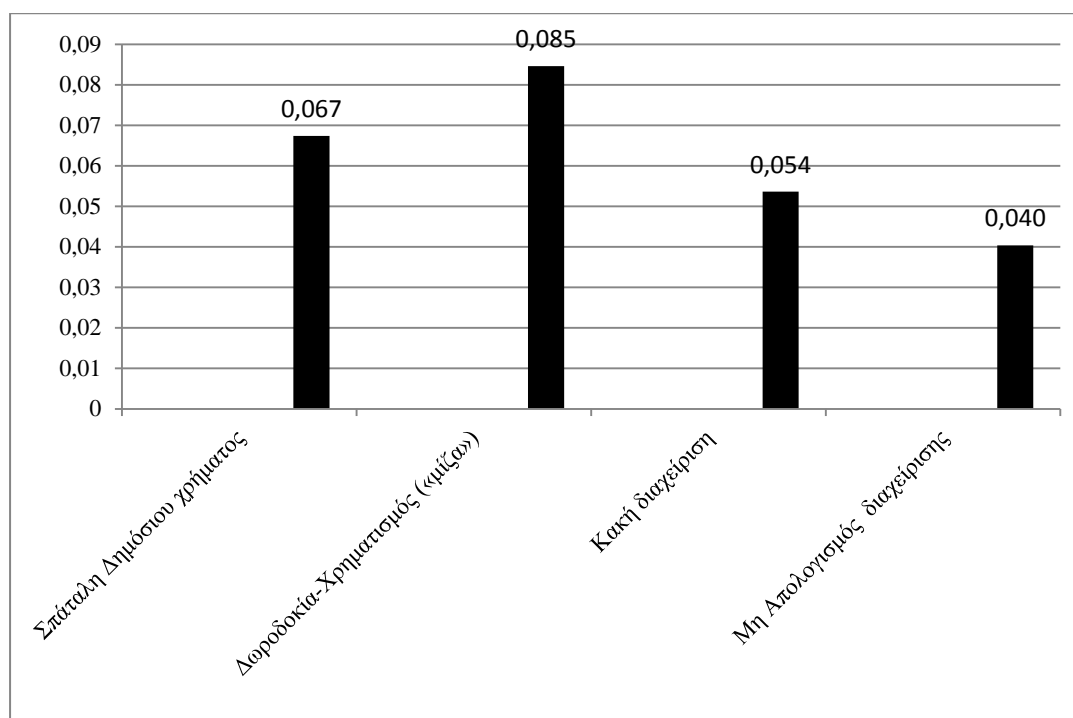


#### 4.6 ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΑΔΙΑΦΑΝΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΣΩΝ ΣΕ GLOBAL ΕΠΙΠΕΔΟ.

ΑΔΙΑΦΑΝΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΣΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Σπάταλη Δημόσιου χρήματος	0,026
Δωροδοκία-Χρηματισμός («μίζα»)	0,067
Κακή διαχείριση	0,085
Μη Απολογισμός διαχείρισης	0,054

Στον πίνακα αυτό βλέπουμε την ανάλυση των υποκριτηριών της αδιαφάνειας διαχείρισης του δημοσίου χρήματος. Το σχεδιάγραμμα μας αναλύει πιο κατά τη γνώμη των επιχειρηματιών είναι το βασικότερο υποκριτήριο που οδηγεί τους επιχειρηματίες να φοροδιαφεύγουν και να φοροαποφευγουν.το κριτήριο της αδιαφάνειας διαχείρισης του δημοσίου χρήματος κατέχει το ποσοστό 0,246 % . τα υποκριτηρια αυτού κατατάσσονται ως εξής η σπάταλη δημόσιου χρήματος με 0,067% , η δωροδοκία-χρηματισμός («μίζα») με 0,085% , η κακή διαχείριση με 0,054% και ο μη απολογισμός διαχείρισης με 0,040%

##### 4.6.1 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΑΔΙΑΦΑΝΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΣΩΝ

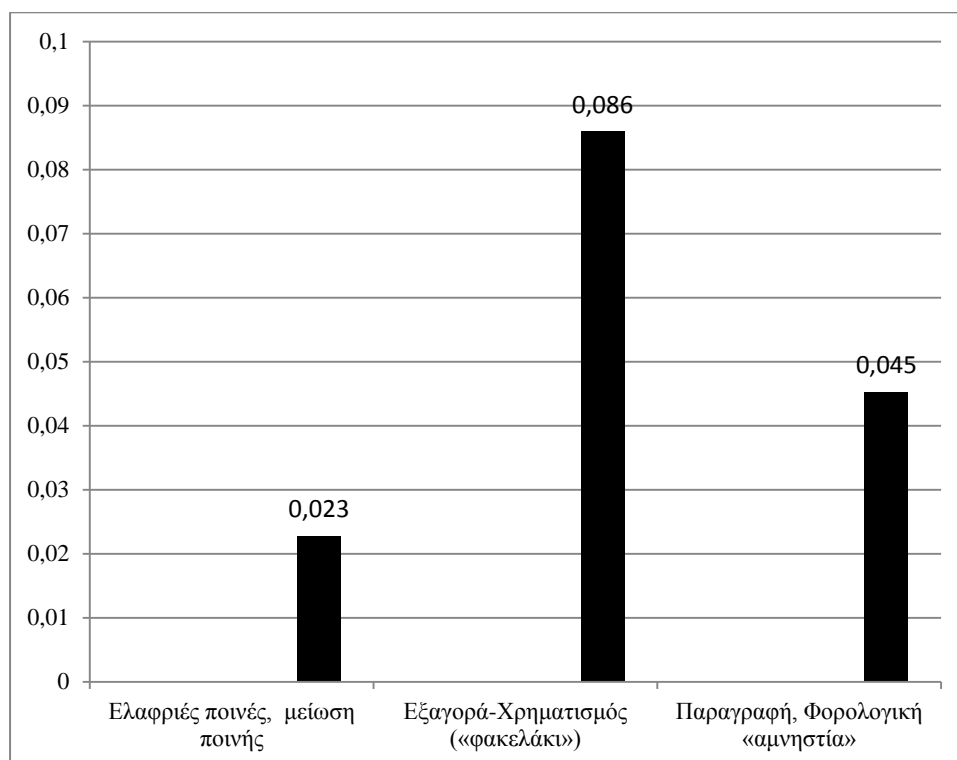


#### 4.7 ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΑΤΙΜΩΡΗΣΙΑΣ ΣΕ GLOBAL ΕΠΙΠΕΔΟ.

ΑΤΙΜΩΡΗΣΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Ελαφριές ποινές, μείωση ποινής	0,023
Εξαγορά-Χρηματισμός («φακελάκι»)	0,086
Παραγραφή, Φορολογική «αμνηστία»	0,045

Ο πίνακας της αιτίας τις ατιμωρησίας είναι ένα σημαντικό κομμάτι στη φοροδιαφυγή και την φοροαποφυγή. Τα υποκριτηρια τις ατιμωρησίας δείχνουν πέραν από το πιο θεωρούν σημαντικότερο οι επιχειρηματίες στη φοροδιαφυγή και την φοροαποφυγή ότι υπάρχουν και ατασθαλίες στο νομικό πλαίσιο. Η ατιμωρησία ως κριτήριο καταλαμβάνει το 0,154 % τα ποσοστά σημαντικότητας των υποκριτηρίων της χωρίζονται ως εξής οι Ελαφριές ποινές με 0,023% , η Εξαγορά-Χρηματισμός («φακελάκι») με 0,086% και η Παραγραφή, Φορολογική «αμνηστία» με 0,045. Το πιο σημαντικό υποκριτήριο που θεωρούν σε αυτή την κατηγορία είναι η Εξαγορά-Χρηματισμός («φακελάκι») με 0,086%.

#### 5.7.1 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΤΙΜΩΡΗΣΙΑΣ

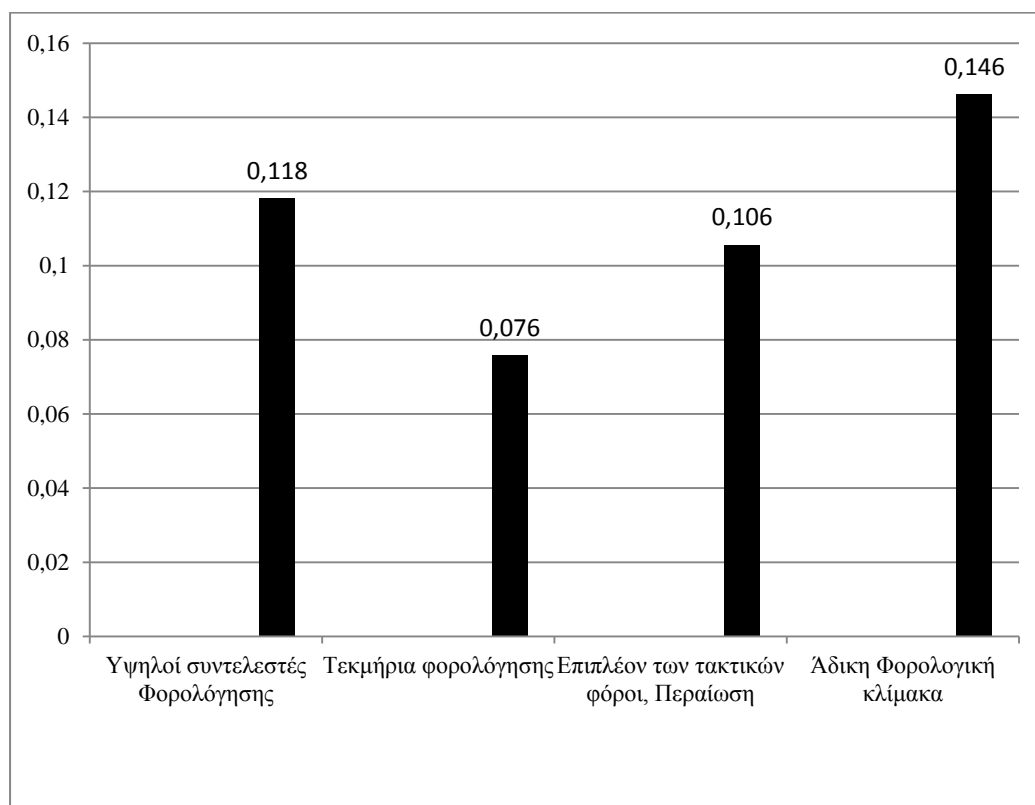


#### 4.8 ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΗΣ ΣΕ GLOBAL ΕΠΙΠΕΔΟ.

ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Υψηλοί συντελεστές Φορολόγησης	0,118
Τεκμήρια φορολόγησης	0,076
Επιπλέον των τακτικών φόροι, Περαίωση	0,106
Άδικη Φορολογική κλίμακα	0,146

Τέλος στον πίνακα αυτό έχουμε την ανάλυση της αιτίας της υπερβολικής φορολόγησης. Τα υποκριτηρια τις υπερβολικής φορολόγησης είναι εκείνα που τρομοκρατούν τους επιχειρηματίες και τους ωθούν με περίτεχνους τρόπους να προβούν στην φοροδιαφυγή και την φοροαποφυγή. Το κριτήριο της υπερβολικής φορολόγησης που μας έμεινε έχει ποσοστό σημαντικότητας 0,446% . τα υποκριτηρια ανάλογα με τα ποσοστά τους χωρίζονται ως εξής οι Υψηλοί συντελεστές Φορολόγησης με 0,118% , τα Τεκμήρια φορολόγησης με 0,076 % , η Επιπλέον των τακτικών φόροι, Περαίωση με 0,106% και η Άδικη Φορολογική κλίμακα με 0,146%.

##### 4.8.1 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΗΣ



## ΕΠΙΛΟΓΟΣ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την πιο πάνω εργασία εντοπίσαμε αίτιες που ωθούν τους επιχειρηματίες να φοροδιαφεύγουν και φοροαποφυγουν. Επίσης παρουσιάζουμε μερικά βασικά χαρακτηριστικά του φορολογικού μας συστήματος, γίνεται φανερό ότι οι αδυναμίες που αυτό παρουσιάζει είναι σημαντικές και συντελούν στην ανάπτυξη της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής. Η πολυνομία, οι ασάφειες πολλών διατάξεων, ανεπαρκής και αποτελεσματική οργάνωση των υπηρεσιών του υπουργείου οικονομικών, η γενικότερη πεποίθηση του κοινού ότι το φορολογικό μας σύστημα είναι άδικο και οι συχνές ρυθμίσεις οφειλόμενων φόρων, είναι φαινόμενα συχνά στην ελληνική οικονομία. Τα φαινόμενα αυτά, σε συνδυασμό με τις αδυναμίες του τραπεζικού μας συστήματος, τις αδυναμίες των ελκτικών αρχών και τις διαρθρωτικές αλλαγές που συντελούνται στην οικονομία μας, έχουν οδηγήσει σε πλήθος ατόμων και επιχειρήσεων στη φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή ένα μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των μικρών, να το βρίσκουν σαν όχι σαν πηγή πλουτισμού αλλά σε αρκετές περιπτώσεις ως μέσο επιβίωσης.

Η αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής δεν μπορεί να επιτευχτεί με ευκαιριακά μετρά, χρειάζεται μια συστηματική μεθόδευση και προγραμματισμός ενεργειών γιατί είναι ένα πολύπλοκο φαινόμενο. Η μεθόδευση αυτή είναι απαραίτητη γιατί η φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή δεν εξαρτάται μόνον από φορολογικούς ή οικονομικούς παράγοντες, αλλά από το συνδυασμό πολλών άλλων παραγόντων, όπως π.χ. το ήθος εκείνων που εκαστοτε ασκούν την οικονομική πολιτική.

Εάν, συνεπώς, η κυβέρνηση έπαιρνε σοβαρά την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής και εφαρμόζει μια ορθολογική οικονομική και ειδικότερα δημοσιονομική πολιτική, ο περιορισμός έστω ενός μέρους της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής θα ήταν αρκετός για να μηδενιστεί το δημοσιονομικό έλλειμμα και να αποφευχθεί οποιαδήποτε αύξηση φόρων.

Η ανάλυση μας ήταν μια προσέγγιση στις αιτίες της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής. Οι βασικές διαπιστώσεις αυτής της διερεύνησης των φαινομένων δείχνουν ότι αυτά είναι ευρύτατα διαδεδομένα σε όλους σχεδόν τους τομείς της οικονομικής ζωής και επηρεάζουν όχι μόνο τα φορολογικά έσοδα αλλά στρεβλώνουν την ορθολογική κατανομή των πόρων και υποσκάπτουν την αποτελεσματικότητα της γενικότερης οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης. Αν και η πολιτική αλλά και το ευρύτερο κοινό, συμφωνούν ότι η αποτελεσματική αντιμετώπιση των φαινομένων αυτών είναι η αποτελεσματική μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων, τη σταθεροποίηση της οικονομίας και την επάνοδο της χώρας σε σταθερή τροχιά, τα γεγονότα αυτά είναι σχεδόν αδιερεύνητα στη χώρα μας. Η ανάλυση της εργασίας μας ήταν πολλές φορές δύσκολη δεν είχαμε τις βασικές εμπειρικές μελέτες που απαιτούνται για την τεκμηριωμένη ανάλυση. Τα θέματα που αναλύσαμε στην εργασία για την φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή αποτελούν ουσιαστικά ένα είδος θεματογραφίας που πρέπει να διερευνούνται ξανά και ξανά για να αποκτήσουμε μια καλύτερη γνώση των αιτίων της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής.

Εμείς όμως μέσω μιας σειράς ερωτηματολογίων που μας δόθηκαν από των επιβλέποντα καθηγητή της παρούσας εργασίας Μιχαήλ Διακομιχαλη μπορέσαμε

να προβούμε σε κάποια συμπεράσματα που πρόεκυψαν από την άποψη των επιχειρηματιών του νομού Θεσπρωτίας πάνω στο θέμα των αιτιών της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής με στατιστικά στοιχεία σύμφωνα λοιπόν με το δείγμα των επιχειρηματιών που συνέβαλλαν σε αυτή την προσπάθεια ανέρχεται σε αριθμό 41<sup>05</sup> επιχειρηματιών. Τα στατιστικά στοιχεία αυτά αναλύουν πιο κριτήριο είναι πιο σημαντικό και στη συνέχεια πιο υποκριτήριο επίσης είναι πιο σημαντικό. Ξεκινώντας από το κομμάτι των κριτηρίων της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής οι επιχειρηματίες του νομού Θεσπρωτίας κατατάσσουν:

1. Στην 1<sup>η</sup> θέση την υπερβολική φορολόγηση με ποσοστό 0,446% ,
2. Στην 2<sup>η</sup> θέση την αδιαφάνεια στη διαχείριση δημοσίων εσόδων με 0,246% ,
3. Στην 3<sup>η</sup> θέση την ατιμωρησία με 0,1545% ,
4. Στην 4<sup>η</sup> θέση την πολυπλοκότητα της νομοθεσίας με 0,109% και
5. Στην 5<sup>η</sup> θέση βρίσκεται η έλλειψη παιδείας με ποσοστό 0,045% .

Στη συνέχεια τα υποκριτήρια που θεωρούν πιο σημαντικά οι επιχειρηματίες του νομού Θεσπρωτίας ανά κατηγορία είναι :

1. Το 1<sup>ο</sup> στην έλλειψη παιδείας το υποκριτήριο της φορολογικής συνείδησης των επιχειρηματιών με ποσοστό 0,014% ,
2. Το 2<sup>ο</sup> στην πολυπλοκότητα της νομοθεσίας το υποκριτήριο στο παράθυρα σε νόμους και νόμιμες απαλλαγές με 0,034% ,
3. Το 3<sup>ο</sup> στο κομμάτι της αδιαφάνειας στη διαχείριση των δημοσίων εσόδων το υποκριτήριο με το μεγαλύτερο ποσοστό είναι η δωροδοκία - χρηματισμός με 0,085%
4. Το 4<sup>ο</sup> στο υποκριτήριο της ατιμωρησίας την 1<sup>η</sup> θέση έχει η εξαγορά – χρηματισμός με 0,086% ,
5. Το 5<sup>ο</sup> και τελευταίο το πιο σημαντικό υποκριτήριο που θεωρούν οι επιχειρηματίες την υπερβολική φορολόγηση είναι η άδικη φορολογική κλίμακα με 0,146%.

Στα παραπάνω συμπεράσματα μας βρήκαμε και εντοπίσαμε ποια κριτήρια και υποκριτήρια θεωρούν σημαντικά οι επιχειρηματίες στο νομό Θεσπρωτίας για τις αιτίες φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής .

Έτσι λοιπόν εντοπίσαμε εξίσου ποια υποκριτήρια θεωρούν λιγότερο σημαντικά για τις αιτίες φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής οι επιχειρηματίες στο νομό Θεσπρωτίας :

1. Το 1<sup>ο</sup> στην έλλειψη παιδείας με λιγότερη σημαντικότητα είναι η επιχειρηματική ηθική με 0,008%
2. Το 2<sup>ο</sup> στην πολυπλοκότητα της νομοθεσίας είναι η άγνοια ισχυόντων φορολογικών εγκυκλίων με 0,017%
3. Το 3<sup>ο</sup> στην αδιαφάνειας στη διαχείριση των δημοσίων εσόδων ο μη απολογισμός της διαχείρισης με 0,040%
4. Το 4<sup>ο</sup> στην ατιμωρησία είναι η ελαφριές ποινές , μείωση της ποινής με 0,023%
5. Το 5<sup>ο</sup> στην υπερβολική φορολόγηση που είναι λιγότερο σημαντικό είναι τα τεκμήρια φορολόγησης με 0,076%.

Μετά από αυτά τα στατιστικά αποτελέσματα βασικό συμπέρασμα τις εργασίας μας είναι η προσέγγιση ότι τα μέγεθος της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής της οικονομίας είναι ιδιαίτερα μεγάλο στη χώρα μας και οι συνέπειες των αιτιών πολλαπλές και πολύπλοκες . Οι επιπτώσεις αυτές είναι συνολικά αρνητικές και η αντιμετώπιση των αιτιών αποτελεί μια από τις βασικότερες προτεραιότητες

οικονομικής πολιτικής όλων των κυβερνήσεων . Η αντιμετώπιση τους απαιτεί καταρχήν μελέτη και διερεύνηση του μεγέθους των αιτιών πράγμα το οποίο δεν έχει γίνει παρά ελάχιστα στη χώρα μας . Η μέχρι τώρα προσπάθεια αντιμετώπισης των αιτιών της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής έχει γίνει περιστασιακά στην χώρα μας χωρίς να μπορέσει να δώσει μόνιμη λύση σε αυτό το μείζον πρόβλημα.

# ΠΗΓΕΣ

## ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ❖ Αρχές οικονομίας Λυκείου , εκδόσεις Διόφαντος
- ❖ Κανελλόπουλος Κ. (1995) : “Παραοικονομία και Φοροδιαφυγή: «Μετρήσεις και Οικονομικές Επιπτώσεις», Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών
- ❖ Πολιτική Οικονομία Θ. Π. Λιανού Χρηστού , εκδόσεις Ο.Ε.Δ.Β.
- ❖ Saaty, T.I. (1990): «Πως να λάβει μια απόφαση»: «ΤΗΝ αναλυτική διαδικασία ιεράρχησης» .
- ❖ De brucker, K, De winne N, Peeters Γ, Verbeke A και Winkelmanns W., (1995): «Κοινωνικό-οικονομική αξιολόγηση των υποδομών μεταφορών: η χρήση των πολλαπλών κριτηρίων ανάλυσης». international journal of transport economics,
- ❖ Gomez-Limon, J., Atance, I.( 2004): «Αναγνώριση των στόχων δημοσίου συμφέροντος που σχετίζονται με την υποστήριξη γεωργικό τομέα» .
- ❖ Kangas, J., Kangas, A, Leskinen, P, Pykäläinen, J., (2001): «MCDM μέθοδοι στρατηγικού σχεδιασμού δασών σε κρατικές εκτάσεις στη Φινλανδία: εφαρμογές και εμπειρίες». εφημερίδα των πολλαπλών κριτηρίων ανάλυση αποφάσεων
- ❖ Macharis, Γ, Springael J., De Brucker, K, Verbeke, A (2004): «Ο σχεδιασμός των επιχειρησιακών συνεργειών στην πολυκριτηριακή ανάλυση. ενίσχυση promethee με τις ιδέες του AHP».
- ❖ Κεχρι, I, Wedley, WC, 2002: «Μοντελοποίηση κινδύνου και αβεβαιότητα με την διαδικασία της αναλυτικής ιεραρχίας. ημερολόγιο πολυκριτηριακής ανάλυσης αποφάσεων»
- ❖ Ramanathan, R., 2001: «Μια σημείωση σχετικά με τη χρήση της αναλυτικής μεθόδου ιεράρχησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων αξιολόγηση». Εφημερίδα της περιβαλλοντικής διαχείρισης,
- ❖ Ζαχρ, S., (1999): «Clusters στην ομάδα: λήψη απόφασης στη διαμόρφωση χωρου φορέα της αναλυτικής ιεραρχίας»
- ❖ Βαργκας, LG, (1990): «Μια επισκόπηση της αναλυτικής ιεραρχίας διαδικασίας και τις εφαρμογές της».
- ❖ Saaty, T.I. (1994), «Πως να λάβει μια απόφαση: Την αναλυτική διαδικασία ιεράρχησης»
- ❖ Τατσος Ν.,(2001): «Παραοικονομία και φοροδιαφυγή στην Ελλάδα» , εκδόσεις παπαζισης
- ❖ Γεωργακόπουλου –Θ., Πασχου Π., (2003) ,«Εισαγωγή στη φορολογία» ,εκδόσεις μπετσου, Αθήνα.
- ❖ Kurttila, M, Pesonen, M, Kangas, J., kajanus, M, (2000) : «Αξιοποιώντας AHP στην ανάλυση Swot» : Μια υβριδική μέθοδο και την εφαρμογή της.

## ΙΣΤΟΤΟΠΟΣ

- ❖ [www.el.Wikipedia.org/wiki/διαφορά](http://www.el.Wikipedia.org/wiki/διαφορά)
- ❖ [www.el.Wikipedia.org/wiki/φορολογία](http://www.el.Wikipedia.org/wiki/φορολογία)
- ❖ [www.euretirio.com](http://www.euretirio.com)
- ❖ [www.ivm.vu.nl/en/images/mca3\\_tcm53-161529.pdf](http://www.ivm.vu.nl/en/images/mca3_tcm53-161529.pdf)
- ❖ [www.okeanis.libteipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2472/log201400131.pdf?sequence=1](http://www.okeanis.libteipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2472/log201400131.pdf?sequence=1)
- ❖ [www.el.wikipedia.org/w/index.php?title=Φακελακι&oldid=4554265](http://www.el.wikipedia.org/w/index.php?title=Φακελακι&oldid=4554265)
- ❖ [www.el.Wikipedia.org/w/index.php?title=κουλτούρα&oldid=5002651](http://www.el.Wikipedia.org/w/index.php?title=κουλτούρα&oldid=5002651)
- ❖ [.preveza.gr/intex.php?option=com\\_content&vie=article&id=508&itemed=322](http://.preveza.gr/intex.php?option=com_content&vie=article&id=508&itemed=322)
- ❖ [www.protaon.el.article&id=19305](http://www.protaon.el.article&id=19305)
- ❖ [www.epistimonikomarketing.gr/epiheirimatiki-ithiki-etairiki-koinoniki-euthhuni/](http://www.epistimonikomarketing.gr/epiheirimatiki-ithiki-etairiki-koinoniki-euthhuni/)
- ❖ [www.el.wikipedia.org/wiki/%CE%97%CE%B8%CE%B9%CE%BA%CE%AE](http://www.el.wikipedia.org/wiki/%CE%97%CE%B8%CE%B9%CE%BA%CE%AE)
- ❖ [www.euretirio.com/paraoikonomia/](http://www.euretirio.com/paraoikonomia/)
- ❖ [www.euretirio.com/2010/06/forodiatfygi.html#ixzz2ywdJlip5](http://www.euretirio.com/2010/06/forodiatfygi.html#ixzz2ywdJlip5)
- ❖ [www.euretirio.com/foroapofygi](http://www.euretirio.com/foroapofygi)